

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ :
ΑΛΡΗΑ ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΚΑΤΑ
ΕΛΛΑΔΟΣ

(Προσφυγή Αρ. 72562/10)

1

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
22 Φεβρουαρίου 2018

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική και αμετάκλητη κατά την εκπλήρωση των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο Άρθρο 44 παρ.2 της Συνθήκης. Μπορεί να υπόκειται σε αναθεώρηση διατύπωσης.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
REPUBLIQUE HELLENIQUE, MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
SERVICE DE TRADUCTION
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE

Σχετικά με την προσφυγή της εταιρίας «ALPHA ΔΟΥΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» κατά Ελλάδος,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), με σύνθεση Τμήματος αποτελούμενη από τους:

Kristina Pardalos, Πρόεδρος

Linus-Alexandre Sicilianos,

Ales Pejchal,

Krzysztof Wojtyczek,

Armen Harutyunyan,

Tim Eicke,

Jovan, Ilievski, *δικαστές,*

και Abel Campos, Γραμματέας του Τμήματος,

Αφού συνεδρίασε κεκλεισμένων των θυρών την 30^η Ιανουαρίου 2018,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία δημοσιεύθηκε την ίδια ημέρα:

2

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η προσφυγή με Αρ. 72562/10 υποβλήθηκε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του Δικαστηρίου σύμφωνα με το Άρθρο 34 της Συνθήκης για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Συνθήκη») από την ALPHA ΔΟΥΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, ανώνυμη εταιρία η οποία εδρεύει στην Ελλάδα («η προσφεύγουσα εταιρία») στις 19 Νοεμβρίου 2010.

2. Η προσφεύγουσα εταιρία εκπροσωπήθηκε από τον κ. Π. Τανταρούδα, Δικηγόρο Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους Εκπροσώπους της κα.

Σ. Χαριτάκη και κα. Σ. Παπαϊωάννου, Νομικό Σύμβουλο και Πάρεδρο αντίστοιχα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

3. Η προσφεύγουσα εταιρία ισχυρίσθηκε, κυρίως, ότι οι κυρώσεις που της επιβλήθηκαν για την εκπομπή εικόνων που είχαν ληφθεί από κρυφή κάμερα, παραβίαζαν το δικαίωμά της στην ελευθερία της έκφρασης σύμφωνα με το Άρθρο 10.

4. Στις 16 Μαρτίου 2016 η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ι. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Η προσφεύγουσα εταιρία είναι ανώνυμη εταιρία και είναι η ιδιοκτήτρια του ελληνικού τηλεοπτικού σταθμού ALPHA .

6. Στις 24 Ιανουαρίου 2002 ο ALPHA μετέδωσε μια τηλεοπτική εκπομπή με τον τίτλο «Ζούγκλα» στην οποία τρία βίντεο είχαν κινηματογραφηθεί με κρυφή κάμερα. Στο πρώτο βίντεο, ο Α.Χ. τότε μέλος του Ελληνικού Κοινοβουλίου και πρόεδρος της διακομματικής επιτροπής για τα ηλεκτρονικά τυχερά παιχνίδια, φαινόταν να εισέρχεται σε κατάσταση τυχερών παιχνιδιών και να παίζει σε δύο μηχανήματα. Το δεύτερο βίντεο έδειχνε μια συνάντηση μεταξύ του Α.Χ. και συνεργατών του παρουσιαστή της εκπομπής «Ζούγκλα» Μ.Τ., κατά τη διάρκεια της οποίας το πρώτο βίντεο προβαλλόταν στον Α.Χ. Το τρίτο βίντεο έδειχνε μια συνάντηση μεταξύ του Α.Χ. και του Μ.Τ. στο γραφείο του τελευταίου. Στις 27 Ιανουαρίου 2002 τα βίντεο προβλήθηκαν ξανά κατά τη διάρκεια τηλεοπτικής εκπομπής με τον τίτλο «Κίτρινος Τύπος» που παρουσίαζε ο ίδιος παρουσιαστής.

7. Στις 23 Μαΐου 2002 το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, κατόπιν κλήσης προς την προσφεύγουσα εταιρία, διεξήγαγε μια συνεδρίαση στην οποία η προσφεύγουσα εταιρία

εκπροσωπήθηκε από τους συνηγόρους της. Όπως προκύπτει από τα πρακτικά της συνεδρίασης, οι συνήγοροι της προσφεύγουσας εταιρίας παραδέχθηκαν τη χρήση κρυφής κάμερας στα ανωτέρω αναφερόμενα περιστατικά. Ισχυρίσθηκαν ότι η χρήση αυτή ήταν δικαιολογημένη λόγω του ότι ο Α.Χ. ήταν δημόσιο πρόσωπο και ότι εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον, καθώς είχε ως αποτέλεσμα τη διαγραφή του Α.Χ. από την κοινοβουλευτική ομάδα του πολιτικού κόμματος με το οποίο είχε εκλεγεί ως μέλος του κοινοβουλίου. Κατά την άποψή τους, αυτό ήταν το αποτέλεσμα όχι μόνο της συμμετοχής του Α.Χ. σε τυχερά παιχνίδια αλλά επίσης του γεγονότος ότι είχε προσπαθήσει να διαπραγματευτεί με τους ρεπόρτερς της προσφεύγουσας εταιρίας για να παρουσιαστεί το περιστατικό διαφορετικά. Οι συνήγοροι της προσφεύγουσας εταιρίας περαιτέρω ισχυρίσθηκαν ότι η χρήση κρυφής κάμερας είχε γίνει κατ' εξαίρεση και οφειλόταν στο ότι είχαν λάβει πληροφορίες που δεν μπορούσαν να επαληθευτούν με άλλο τρόπο, καθώς κανείς δεν θα πίστευε τους ισχυρισμούς των δημοσιογράφων εάν είχαν δημοσιοποιήσει το θέμα χωρίς να γίνει προβολή των εικόνων. Όπως προκύπτει επίσης από τα πρακτικά, τα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης εξέφρασαν τη διαφωνία της σχετικά με τη χρήση κρυφής κάμερας, υποστηρίζοντας ότι εάν οποιοσδήποτε μπορεί να χρησιμοποιεί κρυφή κάμερα ισχυριζόμενος ότι το κάνει για την υπεράσπιση του δημόσιου συμφέροντος, τότε όλοι οι πολίτες – και ειδικά αυτοί που είναι δημόσια πρόσωπα- θα μπορούσαν να εκτεθούν στην πιθανότητα να πέσουν θύματα πίεσης και εκβιασμού. Επίσης τόνισαν ότι κανένας δεν θα μπορούσε να απαγορεύσει στους δημοσιογράφους να κάνουν ρεπορτάζ για ορισμένα θέματα, ωστόσο λόγω των μέσων που

χρησιμοποιήθηκαν ανέκλυσε ένα ζήτημα, καθώς η χρήση της κρυφής κάμερας θα μπορούσε να γίνει δεκτή μόνο για θέματα εθνικής ασφάλειας ή για την πρόληψη σοβαρού εγκλήματος ή σε άλλες παρόμοιες συνθήκες. Επίσης ανέφεραν ότι υπήρχαν δύο ξεχωριστά ζητήματα στην ίδια υπόθεση: από τη μία πλευρά η χρήση κρυφής κάμερας και από την άλλη πλευρά η παγίδευση του Α.Χ.

8. Με την απόφαση του Αρ. 214/162/23.05.2002, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, διέταξε την προσφεύγουσα εταιρία να καταβάλλει το ποσό των εκατό χιλιάδων Ευρώ (100.000,00€) για καθεμία από τις δύο τηλεοπτικές εκπομπές κατά τις οποίες προβλήθηκαν τα ανωτέρω αναφερόμενα βίντεο, καθώς και να προβάλει για τρεις συνεχόμενες ημέρες στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων της το περιεχόμενο της εν λόγω απόφασης. Η απόφαση περιελάμβανε μια μικρή περιγραφή των τριών βίντεο, μια αναφορά της σχετικής νομοθεσίας και το συμπέρασμα ότι η χρήση κρυφής κάμερας σε αυτή την περίπτωση δεν ήταν σύμφωνη με την σχετική νομοθεσία. Περαιτέρω ανέφερε ότι οι κυρώσεις είχαν επιβληθεί κατόπιν αξιολόγησης της βαρύτητας του αδικήματος, του αριθμού των τηλεθεατών των δύο τηλεοπτικών εκπομπών και του μεγέθους της επένδυσης που είχε γίνει από την προσφεύγουσα εταιρία και του γεγονότος ότι ο τηλεοπτικός σταθμός είχε επανειλημμένα τιμωρηθεί με πρόστιμα στο παρελθόν για παρόμοια αδικήματα.

9. Στις 10 Ιουνίου 2002 η απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης κοινοποιήθηκε στον Υπουργό Τύπου και ΜΜΕ, ο οποίος, κατόπιν εξέτασης της νομιμότητάς της, εξέδωσε την απόφαση με Αρ. 3156/Ε/11.02.2003 επιβεβαιώνοντας το περιεχόμενό της.

10. Στις 4 Απριλίου 2003, η προσφεύγουσα εταιρία υπέβαλε αίτηση ακύρωσης κατά των αποφάσεων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας με το σκεπτικό ότι η ανωτέρω αναφερόμενη απόφαση παραβίαζε τα Άρθρα 9, 15 § 1 και 25 του Ελληνικού Συντάγματος, καθώς επίσης και το Άρθρο 10 της Συνθήκης. Ο Α.Χ. υπέβαλε μία πρόσθετη παρέμβαση ζητώντας από το Συμβούλιο της Επικρατείας να απορρίψει την αίτηση ακύρωσης. Στις 23 Ιανουαρίου 2006 ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας παρέπεμψε την υπόθεση στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας λόγω της σπουδαιότητάς της.

11. Η εκδίκαση από την Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας έγινε στις 2 Ιουνίου 2006. Με την απόφαση του Αρ. 1213/2010, η οποία δημοσιεύθηκε στις 16 Απριλίου 2010 και καθαρογράφηκε στις 21 Μαΐου 2010, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την αίτηση ακύρωσης.

12. Στη νομική αξιολόγησή της, η πλειοψηφία του Συμβουλίου της Επικρατείας αρχικά αναφέρθηκε στις συνταγματικές διατάξεις που προβλέπουν το δικαίωμα λήψης και παροχής πληροφοριών και στη συνέχεια τόνισε ότι το δικαίωμα αυτό υπόκειται σε περιορισμούς των οποίων ο θεμιτός σκοπός είναι η προστασία των δικαιωμάτων των άλλων και η τήρηση των κανόνων δικαίου με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω περιορισμοί επιβάλλονται σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Επιπλέον αναφέρθηκε στη νομολογία του Δικαστηρίου σε σχέση με το Άρθρο 10 και το Άρθρο 8, με συγκεκριμένες αναφορές σε υποθέσεις που σχετίζονται με την προστασία της εικόνας ενός προσώπου (βλ. *Von Hannover κατά Γερμανίας*, αρ. 59320/00, ΕΔΔΑ 2004-VI, *Schussel κατά*

Αυστρίας (dec.), αρ. 42409/98, 21 Φεβρουαρίου 2002 και Sciacca κατά Ιταλίας, αρ. 50774/99, ΕΔΔΑ 2005-I). Συνέχισε σημειώνοντας ότι σύμφωνα με το Άρθρο 15 του Συντάγματος, το Κράτος τελεί υπό τη νόμιμη υποχρέωση να ασκεί έλεγχο στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση με σκοπό τη διασφάλιση του σεβασμού των ανθρωπίνων αξιών και τη διασφάλιση ότι οι κυρώσεις που επιβάλλονται από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης εξυπηρετούν αυτό το σκοπό.

13. Το Συμβούλιο της Επικρατείας ανέλυσε τις συνθήκες υπό τις οποίες είναι νόμιμη η εκπομπή εικόνας που έχει κινηματογραφηθεί με τη μέθοδο της κρυφής κάμερας, διακρίνοντας μεταξύ της διενέργειας ρεπορτάζ για συγκεκριμένα θέματα, των οποίων η αποκλειστική ή κύρια πηγή είναι η εικόνα ενός συγκεκριμένου προσώπου που καταγράφεται με μυστικά μέσα, και της εκπομπής της αντίστοιχης εικόνας από κρυφή κάμερα. Σύμφωνα με την αιτιολόγησή του, η καταγραφή εικόνας με κρυφά μέσα που έχει ως κύριο ή μόνο αντικείμενο ένα συγκεκριμένο πρόσωπο, αποτελεί κατ' αρχήν παραβίαση του δικαιώματος του εν λόγω προσώπου για την εικόνα του, το οποίο προστατεύεται από τα Άρθρα 9 § 1 του Συντάγματος και 8 § 1 της Συνθήκης, ως συγκεκριμένο στοιχείο του δικαιώματος του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής. Κατά συνέπεια, η εκπομπή στην τηλεόραση ειδήσεων των οποίων η αποκλειστική ή κύρια πηγή είναι η εικόνα ενός συγκεκριμένου προσώπου που έχει καταγραφεί με μυστικά μέσα, δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να θεωρηθεί ότι αποτελεί θεμιτή άσκηση δικαιώματος παροχής πληροφοριών, δεδομένου ότι οι προβαλλόμενες ειδήσεις έχουν ληφθεί υπό συνθήκες που αποτελούν παραβίαση του δικαιώματος ενός προσώπου για την εικόνα του. Ωστόσο, σε ορισμένες

περιπτώσεις η προβολή παρόμοιων ειδήσεων μπορεί να θεωρηθεί ως αιτιολογημένη, λόγω του ότι συνεισφέρει στο διάλογο για ένα θέμα γενικού ενδιαφέροντος και λαμβάνοντας υπόψη τη θέση ή άποψη του ατόμου που καταγράφηκε με κρυφά μέσα. Ωστόσο, ακόμη και εάν η προβολή ειδήσεων θεωρηθεί ως θεμιτή άσκηση του δικαιώματος παροχής πληροφοριών, αυτό δεν καθιστά αυτομάτως θεμιτή και την προβολή των αντίστοιχων, κρυφά καταγεγραμμένων εικόνων, καθώς αυτό αποτελεί έναν ακόμη πιο έντονο περιορισμό του συνταγματικά προστατευόμενου δικαιώματος του προσώπου για την εικόνα του παρά μία απλή μετάδοση ειδήσεων. Κατά την άποψη του εθνικού δικαστηρίου, η εκπομπή κρυφά καταγεγραμμένης εικόνας μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο εάν η θεμιτή προβολή (για τους ανωτέρω αναφερόμενους λόγους) των εν λόγω ειδήσεων είναι παντελώς αδύνατη ή ιδιαίτερα δύσκολη χωρίς την εκπομπή της εικόνας που καταγράφηκε με κρυφά μέσα και η οποία αποτελεί την πηγή των ειδήσεων.

14. Εφαρμόζοντας τις ανωτέρω αναφερόμενες αρχές στις συνθήκες της παρούσας υπόθεσης, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας εταιρίας ότι είχε θεμιτά μεταδώσει τις ειδήσεις σχετικά με τον Α.Χ. λόγω της ιδιότητας του Α.Χ. ως δημόσιο πρόσωπο. Το εθνικό δικαστήριο τόνισε ότι από το κείμενο της απόφασης και από τα πρακτικά της συνεδρίασης του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης προέκυπτε ότι η ποινή είχε επιβληθεί στην προσφεύγουσα εταιρία αποκλειστικά και μόνο λόγω της μετάδοσης των εικόνων που είχαν καταγραφεί από κρυφή κάμερα και όχι λόγω της μετάδοσης των ειδήσεων, των οποίων η πηγή ήταν κρυφά καταγεγραμμένες εικόνες. Αναφορικά με τη μετάδοση των εικόνων, η προσφεύγουσα εταιρία δεν είχε

αμφισβητήσει ότι οι εικόνες καταγράφηκαν με κρυφή κάμερα και δεν ισχυρίσθηκε ότι η εκπομπή των ειδήσεων ήταν απολύτως αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη χωρίς τη μετάδοση των σχετικών εικόνων. Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας εταιρίας ότι είχε μεταδώσει τις προσβαλλόμενες εικόνες για λόγους δημοσιογραφικού ενδιαφέροντος και δημόσιου ενδιαφέροντος, απορρίφθηκε.

15. Βάσει της ανωτέρω αναφερόμενης αιτιολόγησης, το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι η απόφαση της Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης ήταν πλήρως αιτιολογημένη και απέρριψε την αίτηση ακύρωσης της προσφεύγουσας εταιρίας.

16. Η πλειοψηφία είχε επίσης μία σύμφωνη, ειδικότερη άποψη: οι επτά δικαστές θεώρησαν ότι η καταγραφή ενός προσώπου εν αγνοία του και η χρήση της καταγραφής για τη μετάδοση ειδήσεων αποτελούσε άμεση παραβίαση του δικαιώματος του εν λόγω προσώπου στην αξιοπρέπεια καθώς υποβιβάζει το πρόσωπο αυτό σε ένα όργανο που χρησιμοποιείται από άλλους για την επίτευξη στόχων άσχετων με το πρόσωπο αυτό. Δεδομένων των ανωτέρω, σύμφωνα με τα Άρθρα 2 §1, 15 § 2 και 25 § 1 του Συντάγματος, η προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας είναι απόλυτη, η μετάδοση τέτοιων ειδήσεων απαγορεύεται πάντοτε, ανεξάρτητα από το εάν η εν λόγω μετάδοση περιλαμβάνει την συγκεκριμένη εικόνα. Για αυτούς τους λόγους, οι δικαστές οι οποίοι υποστήριξαν αυτή την άποψη θεώρησαν ότι η αίτηση για ακύρωση έπρεπε να απορριφθεί.

17. Επιπλέον, υπήρχαν δύο αντίθετες απόψεις. Σύμφωνα με την πρώτη, εν όψει του γεγονότος ότι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης είχε θεωρήσει ότι η εκπομπή των ειδήσεων που είχε καταγραφεί με κρυφή κάμερα αποτελούσε θεμιτή

άσκηση παροχής πληροφοριών, η ίδια άποψη θα μπορούσε να επεκταθεί και στην εκπομπή της αντίστοιχης εικόνας. Ο λόγος γι αυτό ήταν η ειδική φύση της τηλεόρασης, σε σχέση με άλλα μέσα, λόγω της οποίας η μετάδοση της εικόνας ήταν αναπόσπαστο μέρος των ίδιων των ειδήσεων. Κατά συνέπεια, η αίτηση για ακύρωση έπρεπε να είχε γίνει δεκτή, δεδομένου ότι η απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης είχε βασιστεί αποκλειστικά στο γεγονός ότι η εικόνα του Α.Χ. είχε καταγραφεί με κρυφά μέσα, χωρίς να εξεταστεί το εάν η μετάδοση της είδησης της οποίας η πηγή ήταν οι ανωτέρω αναφερόμενες εικόνες αποτελούσε θεμιτή άσκηση του δικαιώματος παροχής πληροφοριών.

18. Τέλος, σύμφωνα με την άλλη αντίθετη άποψη, καμία συνταγματική διάταξη δεν δικαιολογούσε την απόλυτη προστασία μιας εικόνας (όπως έκρινε η πλειοψηφία). Το δικαίωμα ενός προσώπου στην εικόνα του ήταν επιδεκτικό περιορισμών που διέφεραν ανάλογα με τη θέση του προσώπου και το χώρο στον οποίο έγινε η καταγραφή. Για φυσικά πρόσωπα, η προστασία από καταγραφή της εικόνας τους χωρίς τη συγκατάθεσή τους ήταν απόλυτη, ανεξάρτητα από το εάν συντελέσθηκε ή όχι σε δημόσιο ή ιδιωτικό χώρο, εκτός εάν η καταγραφή δεν είχε ως στόχο τα ίδια τα πρόσωπα αλλά η καταγραφή της εικόνας έγινε με σκοπό την πρόληψη διάπραξης αδικημάτων σε δημόσιο χώρο. Για δημόσια πρόσωπα, ωστόσο, η προστασία ήταν λιγότερο απόλυτη. Ειδικότερα, τα δημόσια πρόσωπα, όπως οι πολιτικοί, ήταν εκτεθειμένα στη δημοσιότητα και μερικές φορές την επεδίωκαν και τα ίδια. Ως εκ τούτου, ήταν θεμιτό να αναμένεται από τα μέσα ενημέρωσης και από το κοινό η λήψη και παροχή πληροφοριών σχετικά με τις δημόσιες δραστηριότητές τους. Για εκείνα τα πρόσωπα,

υπήρχε απόλυτη προστασία της εικόνας τους σε ιδιωτικό χώρο και σε δημόσιους χώρους στους οποίους μοιράζονταν ιδιωτικές ή οικογενειακές στιγμές. Όταν, ωστόσο, τα δημόσια πρόσωπα βρίσκονταν σε δημόσιους χώρους αλλά όχι υπό τις συνθήκες που περιγράφονται ανωτέρω, ή ενεργούσαν με τρόπο που είχε ενδιαφέρον για το κοινό (όπως σε περιπτώσεις που η συμπεριφορά τους είναι αντίθετη με το δημόσιο ρόλο τους ή αντίθετη με την εικόνα που προβάλλουν προς τα ΜΜΕ), τότε το δικαίωμα λήψης και παροχής πληροφοριών θα μπορούσε να δικαιολογήσει την καταγραφή του εν λόγω προσώπου χωρίς τη συγκατάθεσή του και τη μετάδοση των σχετικών εικόνων από τα ΜΜΕ. Προς αυτή την κατεύθυνση οι διαφωνούντες δικαστές υποστήριξαν ότι ήταν αδιανόητο να εξισώνεται το ραδιόφωνο με την τηλεόραση, καθώς δεν λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο, και κατά συνέπεια, δεν θα ήταν δυνατόν σε μια τηλεοπτική εκπομπή απλώς να γίνει ανακοίνωση της είδησης χωρίς προβολή των σχετικών εικόνων, όπως θα γινόταν στο ραδιόφωνο. Στην περίπτωση νομίμως καταγεγραμμένων εικόνων, όταν υπάρχει ισορροπία μεταξύ της διαφάνειας και του δικαιώματος λήψης πληροφοριών από τη μία πλευρά και την προστασία της εικόνας ενός προσώπου από την άλλη, το φυσικό συμπέρασμα θα ήταν ότι η καταγεγραμμένη εικόνα θα μπορούσε να μεταδοθεί χωρίς συγκατάθεση. Εν όψει των ανωτέρω, οι τέσσερις δικαστές έκριναν ότι η αίτηση ακύρωσης θα έπρεπε να γίνει δεκτή, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τους το γεγονός ότι ο Α.Χ. ήταν δημόσιο πρόσωπο, ότι η καταγραφή της εικόνας του είχε λάβει χώρα σε δημόσιο χώρο (δηλ. σε κατάστημα τυχερών παιχνιδιών), και ότι η εκπομπή των σχετικών εικόνων εξυπηρετούσε το σκοπό πληροφόρησης του κοινού σε σχέση με συμπεριφορά ενός μέλος του κοινοβουλίου

που δεν ήταν συμβατή με τη θέση του. Κατά συνέπεια, η απόφαση του τηλεοπτικού σταθμού να μεταδώσει τις εικόνες ως μέρος τηλεοπτικών εκπομπών, που διαφορετικά θα θεωρούνταν ως αβάσιμες ακόμη και συκοφαντικές, δεν είχε παραβιάσει την αρχή της αναλογικότητας.

II. ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

A. Το Σύνταγμα

19. Τα σχετικά Άρθρα του Ελληνικού Συντάγματος προβλέπουν τα ακόλουθα :

Άρθρο 5Α

«Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως ο νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων.»

12

Άρθρο 9

«1....Η ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου είναι απαραβίαστη...»

Άρθρο 14

«1.Καθένας μπορεί αν εκφράζει και αν διαδίδει προφορικά, γραπτά και δια το τύπου τους στοχασμούς του τηρώντας τους νόμους του Κράτους.

2. Ο τύπος είναι ελεύθερος. Η λογοκρισία και κάθε άλλο προληπτικό μέτρο απαγορεύονται...»

Άρθρο 15

«1. Οι προστατευτικές για τον τύπο διατάξεις του προηγούμενου άρθρου δεν εφαρμόζονται στον κινηματογράφο,

τη φωτογραφία, τη ραδιοφωνία, την τηλεόραση και κάθε άλλο παρεμφερές μέσο μετάδοσης λόγου ή παράστασης.

2. Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στο άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του κράτους, που λαμβάνει τη μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας, έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, ην εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας.»

Άρθρο 25

13

«1. Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και σέβονται την αρχή της αναλογικότητας.»

Β. Νόμος 2863/2000

20. Τα σχετικά άρθρα του Νόμου 2863/2000 προβλέπουν τα ακόλουθα:

Άρθρο 1

«Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.)είναι ανεξάρτητη αρχή με έδρα την Αθήνα. Τα μέλη του Ε.Σ.Ρ. απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δεν υπόκεινται σε διοικητικό έλεγχο.»

Άρθρο 4

«1. Το Ε.Σ.Ρ. ασκεί τον προβλεπόμενο στο Σύνταγμα άμεσο έλεγχο του Κράτους στον τομέα της παροχής ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών κάθε είδους, με έκδοση εκτελεστών ατομικών διοικητικών πράξεων. Ειδικότερα: α)...β)...γ)...δ)...ε) επιβάλλει τις διοικητικές κυρώσεις και μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 4 παρ.1 του Ν. 2328/1995...»

Άρθρο 5

«...

7. Οι αποφάσεις που εκδίδει το Ε.Σ.Ρ. πρέπει να πλήρως και ειδικά αιτιολογημένες και να τελούν σε πλήρη αντιστοιχία με το περιεχόμενο των πρακτικών που τηρήθηκαν για την αντίστοιχη συνεδρίαση.

8....Το Ε.Σ.Ρ. κοινοποιεί τις αποφάσεις του στον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Κατά των αποφάσεων του Ε.Σ.Ρ. μπορεί να ασκηθεί αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας...»

14

Γ. Νόμος 2328/1995

21. Τα σχετικά Άρθρα του Νόμου 2328/1995, όπως ίσχυαν κατά τον αντίστοιχο χρόνο, προέβλεπαν τα ακόλουθα:

Άρθρο 3

«1...

β) Οι κάθε είδους εκπομπές (περιλαμβανομένων και των διαφημίσεων), που μεταδίδουν οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί, πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου μεταδίδονται...»

Άρθρο 4

«1. Σε περίπτωση παραβίασης: α) των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του διεθνούς δικαίου που διέπουν άμεσα ή έμμεσα τους ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς και γενικότερα τη λειτουργία της ιδιωτικής τηλεόρασης,...γ) των κανόνων δεοντολογίας, όπως αυτοί προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 3 του νόμου αυτού, το Ε.Σ.Ρ. αποφασίζει αυτεπαγγέλτως ή μετά από ερώτημα του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης ή καταγγελία παντός έχοντος έννομο συμφέρον, την επιβολή μίας ή περισσότερων από τις παρακάτω κυρώσεις: αα) σύσταση για συμμόρφωση σε συγκεκριμένη διάταξη της νομοθεσίας με προειδοποίηση επιβολής λοιπών κυρώσεων, ββ) πρόστιμο από πέντε έως πεντακόσια εκατομμύρια δραχμές (5.000.000 έως 500.000.000) [περίπου 14.673,51 και 1.467.351,43 Ευρώ)... γγ) προσωρινή αναστολή μέχρι τρεις (3) μήνες ή οριστική διακοπή της μετάδοσης συγκεκριμένης εκπομπής του σταθμού, δδ) προσωρινή αναστολή μέχρι τρεις (3) μήνες της μετάδοσης κάθε τηλεοπτικού προγράμματος, εε) ανάκληση της άδειας λειτουργίας του σταθμού, και στστ) κυρώσεις ηθικού περιεχομένου (όπως υποχρεωτική μετάδοση ανακοίνωσης

σχετικά με τις λοιπές επιβαλλόμενες κυρώσεις). Το Ε.Σ.Ρ. διαβιβάζει αμελλητί την απόφασή του στον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, οποίος ασκεί έλεγχο νομιμότητας και εκδίδει την πράξη επιβολής. Η επιλογή του είδους και η επιμέτρηση των διοικητικών κυρώσεων του άρθρου αυτού γίνεται ανάλογα με την βαρύτητα της παραβίασης, την τηλεθέαση που συγκεντρώνει το πρόγραμμα στο πλαίσιο του οποίου τελέσθηκε η παραβίαση, το μερίδιο της αγοράς ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών που έχει τυχόν αποκτήσει η κάτοχος της άδειας, το ύψος της επένδυσης που έχει πραγματοποιηθεί ή σχεδιαστεί και η τυχόν ύπαρξη υποτροπών... Η απόφαση του Ε.Σ.Ρ. για την επιβολή των κυρώσεων της παραγράφου αυτής περιέχει πλήρη και ειδική αιτιολογία και διατυπώνεται σε κάθε περίπτωση ύστερα από ακρόαση των ενδιαφερομένων κατά τη διάρκεια μίας τουλάχιστον συνεδρίασης της Ολομέλειας του οργάνου.»

16

Δ. Ποινικός Κώδικας

22. Το σχετικό Άρθρο του Ποινικού Κώδικα, έχει ως ακολούθως:

370Α

Παραβίαση του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας και της προφορικής συνομιλίας

2. Όποιος αθέμιτα παρακολουθεί με ειδικά τεχνικά μέσα ή αποτυπώνει σε υλικό φορέα προφορική συνομιλία μεταξύ τρίτων ή αποτυπώνει σε υλικό φορέα μη δημόσια πράξη άλλου, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται η πράξη του προηγούμενου εδαφίου και όταν ο δράστης αποτυπώσει σε υλικό φορέα το περιεχόμενο της

συνομιλίας του με άλλον χωρίς ρητή συναίνεση του τελευταίου...»

Ε. Κώδικας Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας στη Ραδιοτηλεόραση (Κώδικας Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας) (Κανονισμός 1/1991 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης)

23. Τα σχετικά Άρθρα του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, όπως ίσχυαν κατά τον επίμαχο χρόνο, προέβλεπαν τα ακόλουθα:

Άρθρο 7

«Ο ιδιωτικός βίος είναι σεβαστός. Η προβολή του ιδιωτικού βίου (ενός ατόμου) καθώς και η προβολή πληροφοριών ή εικόνων που το αφορούν, θα επιτρέπεται μόνο εφόσον υπάρχουν λόγοι δημόσιου ενδιαφέροντος που υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της υπόθεσης υπερτερούν του δικαιώματος σεβασμού του ιδιωτικού βίου»

Άρθρο 9

«1. Άμεσα μέτρα χρησιμοποιούνται για τη συλλογή πληροφοριών, δεδομένων ή εικόνων. Εξαιρέσεις επιτρέπονται μόνο και εφόσον οι εν λόγω πληροφορίες, δεδομένα ή εικόνες είναι οι μόνες που υπάρχουν και πρέπει να γίνουν γνωστές στο κοινό για λόγους.... δημοσίου ενδιαφέροντος. Σε καμία περίπτωση, ωστόσο, δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται μέθοδοι συλλογής πληροφοριών που πλήττουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια».

17

ΣΤ. Κώδικας Υπηρεσιών Ραδιοτηλεόρασης (Κανονισμός 2/1991) του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης)

24. Το σχετικό Άρθρο του Κώδικα Υπηρεσιών Ραδιοτηλεόρασης, όπως ίσχυε κατά τον επίμαχο χρόνο, προέβλεπε τα ακόλουθα :

Άρθρο 2

«...»

3. Το Σύνταγμα και η έννομη τάξη γενικότερα θα γίνονται σεβαστά, ακόμη και στις περιπτώσεις που ασκείται κριτική επί συγκεκριμένων νόμων ή θεσμών»

Ζ. ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ
(όπως εγκρίθηκε από την ΕΣΗΕΑ στις 20 Μαΐου 1998).

25. Τα σχετικά Άρθρα του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, όπως ίσχυαν κατά τον επίμαχο χρόνο, προέβλεπαν τα ακόλουθα :

Άρθρο 2

«Ο δημοσιογράφος δικαιούται και οφείλει:

(β) να σέβεται την προσωπικότητα, την αξιοπρέπεια και το απαραβίαστο της ιδιωτικής ζωής του ανθρώπου και του πολίτη. Μόνο όταν το επιτάσσει το δικαίωμα της πληροφόρησης μπορεί να χρησιμοποιεί, πάντοτε με τρόπο υπεύθυνο, στοιχεία από την ιδιωτική ζωή προσώπων που ασκούν δημόσιο λειτουργήμα ή έχουν στην κοινωνία ιδιαίτερη θέση και ισχύ και υπόκεινται σε κοινωνικό έλεγχο.

...

(η) να συλλέγει και να διασταυρώνει τις πληροφορίες του και να εξασφαλίζει την τεκμηρίωσή τους (έγγραφα, φωτογραφίες, κασέτες, τηλεοπτικές εικόνες) με δημοσιογραφικά θεμιτές μεθόδους, γνωστοποιώντας πάντοτε τη δημοσιογραφική του ιδιότητα.

...»

Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ**Ι. ΦΕΡΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ**

26. Η προσφεύγουσα εταιρία ισχυρίστηκε ότι οι κυρώσεις που της επιβλήθηκαν από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης παραβίαζαν το δικαίωμά της στην ελευθερία της έκφρασης, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 10 της Συνθήκης, το οποίο έχει ως ακολούθως:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν εκφράσεως. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερία γνώμης ως και την ελευθερίαν λήψεως ή μεταδόσεως πληροφοριών ή ιδεών, άνευ επεμβάσεως δημοσίων αρχών και ασχέτως συνόρων. Το παρόν άρθρον δεν κωλύει τα Κράτη από του να υποβάλωσι τας επιχειρήσεις ραδιοφωνίας, κινηματογράφου ή τηλεοράσεως εις κανονισμούς εκδόσεως αδειών λειτουργίας.

19

2. Η άσκησης των ελευθεριών τούτων, συνεπαγομένων καθήκοντα και ευθύνas δύναται να υπαχθή εις ωρισμένας διατυπώσεις, όρους και περιορισμούς ή κυρώσεις, προβλεπομένους υπό του νόμου και αποτελούντας αναγκαία μέτρα εν δημοκρατική κοινωνία δια την εθνικήν ασφάλειαν, την εδαφικήν ακεραιότητα ή δημοσίαν ασφάλειαν, την προάσπισιν της τάξεως και πρόληψιν του εγκλήματος, την προστασία της υγείας ή της ηθικής, την προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων των τρίτων, την παρεμπόδισιν της κοινολογήσεως εμπιστευτικών πληροφοριών ή την διασφάλισιν του κύρους και αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας».

Α. Επί του Παραδεκτού

27. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν είναι σαφώς απαράδεκτος υπό την έννοια του Άρθρου 35 § 3 (α) της Συνθήκης. Περαιτέρω σημειώνει ότι δεν είναι απαράδεκτος για οποιουσδήποτε άλλους λόγους. Θα πρέπει, ως εκ τούτου, να κριθεί ως παραδεκτός.

B. Επί της Ουσίας

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

(α) Επιχειρήματα της προσφεύγουσας εταιρίας

28. Η προσφεύγουσα εταιρία ισχυρίσθηκε ότι η απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων λόγω των τριών βίντεο που είχαν καταγραφεί με κρυμμένη κάμερα και είχαν μεταδοθεί σε δύο από τις τηλεοπτικές εκπομπές της παραβίαζαν το δικαίωμά της στην ελευθερία της έκφρασης. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα εταιρία ισχυρίσθηκε ότι τα πρόστιμα που της είχαν επιβληθεί, συγκεκριμένα στο ποσό των 100.000 Ευρώ σε σχέση με καθεμία τις δύο τηλεοπτικές εκπομπές κατά τη διάρκεια των οποίων είχαν προβληθεί τα βίντεο – καθώς η υποχρέωση προβολής της ανωτέρω αναφερόμενης απόφασης - παραβίαζε το δικαίωμά της στην ελευθερία της έκφρασης και ιδιαίτερα του δικαιώματος παροχής πληροφοριών.

29. Η προσφεύγουσα εταιρία ισχυρίσθηκε ότι οι εικόνες που καταγράφηκαν με τη χρήση κρυφής κάμερας αφορούσαν την συμπεριφορά ενός δημοσίου προσώπου το οποίο τότε ήταν μέλος του Ελληνικού Κοινοβουλίου και πρόεδρος της διακομματικής επιτροπής για τα ηλεκτρονικά τυχερά παιχνίδια. Κατά συνέπεια, η συμμετοχή του σε τυχερά παιχνίδια αποτελούσε ζήτημα δημόσιου ενδιαφέροντος λόγω του δημόσιου ρόλου του Α.Χ. και θα μπορούσε να είχε επηρεάσει

τα καθήκοντά του ως μέλος του κοινοβουλίου και ως προέδρου της κοινοβουλευτικής επιτροπής για τα ηλεκτρονικά τυχερά παιχνίδια. Οι θεατές είχαν το δικαίωμα να μάθουν την αλήθεια για έναν εκλεγμένο μέλος του κοινοβουλίου. Σε κάθε περίπτωση, τα ηλεκτρονικά τυχερά παιχνίδια αποτελούσαν τότε ένα θέμα γενικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα καθώς πολλοί πολίτες είχαν καταστραφεί οικονομικά λόγω της συμμετοχής του σε παρόμοια παιχνίδια. Αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίο είχαν προβληθεί τα βίντεο στις δύο τηλεοπτικές εκπομπές. Εν όψει των ανωτέρω, η μετάδοση των βίντεο που είχαν καταγραφεί με τη χρήση κρυφής κάμερας ήταν αναγκαία και το δικαίωμα της ιδιωτικότητας του Α.Χ. είχε αντισταθμιστεί από το δικαίωμα της προσφεύγουσας εταιρίας για την παροχή πληροφοριών για ένα θέμα δημόσιου ενδιαφέροντος. Τόσο το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (το οποίο είχε επιβάλει τις διοικητικές κυρώσεις) όσο και το Συμβούλιο της Επικρατείας (το οποίο είχε απορρίψει την αίτηση ακύρωσης) δεν είχαν κατορθώσει στην υπόθεση αυτή να βρουν μια ισορροπία μεταξύ του δικαιώματος της προσφεύγουσας εταιρίας υπό το Άρθρο 10 και του δικαιώματος του Α.Χ. υπό το Άρθρο 8 της Συνθήκης.

30. Επιπλέον, η εκπομπή του δεύτερου βίντεο ήταν αναγκαία καθώς έδειχνε ότι ο Α.Χ. είχε επιχειρήσει να διαπραγματευτεί με τους δημοσιογράφους οι οποίοι είχαν καταγράψει το πρώτο περιστατικό. Ειδικότερα, ο Α.Χ. εμφανιζόταν να έχει ζητήσει από τους δημοσιογράφους να παρουσιάσουν το περιστατικό ως να είχε παίξει τα τυχερά παιχνίδια με σκοπό να πειραματιστεί στο πλαίσιο των κοινοβουλευτικών καθηκόντων του, και σε αντάλλαγμα προσφέρθηκε να κάνει ζωντανή εμφάνιση στις τηλεοπτικές εκπομπές. Κατά την άποψη της προσφεύγουσας εταιρίας, μια τέτοια συμπεριφορά εκ μέρους ενός δημόσιου

προσώπου έπρεπε να δει το φως το δημοσιότητας, και κατά συνέπεια, η μετάδοση του εν λόγω βίντεο ήταν απαραίτητη και είχε εκπληρώσει μέρος του καθήκοντος της προσφεύγουσας εταιρίας για την πληροφόρηση του κοινού, σύμφωνα με το Άρθρο 10 της Σύμβασης.

31. Η προσφεύγουσα εταιρία υποστήριξε ότι, σε ότι αφορούσε το πρώτο βίντεο, ο Α.Χ. είχε κινηματογραφηθεί σε δημόσιο χώρο – δηλ. σε κατάσταση τυχερών παιχνιδιών. Επιπλέον, η χρήση κρυφής κάμερας ήταν απαραίτητη για την τεκμηρίωση και απόδειξη της συμπεριφοράς του, καθώς δεν θα έδινε ποτέ τη συγκατάθεσή του να κινηματογραφηθεί στις μηχανές τυχερών παιχνιδιών – όπως αποδεικνύεται από το γεγονός ότι είχε επιχειρήσει να διαπραγματευτεί με τους δημοσιογράφους με σκοπό να παρουσιαστεί διαφορετικά το καταγεγραμμένο περιστατικό.

32. Τέλος, η προσφεύγουσα εταιρία ισχυρίσθηκε ότι σε κάθε περίπτωση, το πρόστιμο που της είχε επιβληθεί από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης δεν ήταν ανάλογο προς την αντίστοιχη παραβίαση και τόνισε ότι η επιβολή παρόμοιων κυρώσεων έθεταν σε κίνδυνο το ρόλο της τηλεόρασης στη διάδοση ειδήσεων, όπως προστατεύεται από το Άρθρο 10 της Συνθήκης.

22

(β) Τα επιχειρήματα της Κυβέρνησης

33. Η Κυβέρνηση αντέκρουσε τον ισχυρισμό ότι είχε γίνει παραβίαση του δικαιώματος της προσφεύγουσας εταιρίας στην παροχή πληροφοριών ή στο δικαίωμα λήψης πληροφοριών από το κοινό. Ειδικότερα, η Κυβέρνηση ισχυρίσθηκε ότι η απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης είχε καταστήσει σαφές ότι οι κυρώσεις είχαν επιβληθεί λόγω της μετάδοσης

εικόνων που είχαν καταγραφεί με χρήση κρυφής κάμερας και όχι λόγω της μετάδοσης των νομίμως μεταδιδόμενων ειδήσεων ότι ο Α.Χ. είχε εντοπισθεί να εισέρχεται σε κατάστημα τυχερών παιχνιδιών και να παίζει σε μηχανήματα τυχερών παιχνιδιών. Οι ίδιες απόψεις προβλήθηκαν από την Κυβέρνηση και για το δεύτερο βίντεο. Οι κυρώσεις είχαν επιβληθεί λόγω της μετάδοσης των εικόνων και όχι λόγω της διάδοσης της είδησης της συνάντησης που είχε λάβει χώρα μεταξύ του Α.Χ. και των ρεπόρτερς του τηλεοπτικού σταθμού.

34. Η Κυβέρνηση περαιτέρω υποστήριξε ότι ακόμη και εάν γινόταν δεκτό ότι είχε υπάρξει παραβίαση των δικαιωμάτων της προσφεύγουσας εταιρίας υπό το Άρθρο 10 της Συνθήκης, η εν λόγω παραβίαση προβλέπονταν από την εθνική νομοθεσία, δηλ. από το Άρθρο 15 § 2 του Συντάγματος, Άρθρο 3 § 1 (η) του Νόμου 2328/1995, Άρθρα 7 και 9 του Κανονισμού 1/1991 και το Άρθρο 2 § 3 του Κανονισμού 2/1991 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και το Άρθρο 2 (β) και (η) του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας (της ΕΣΗΕΑ). Επιπλέον, η Κυβέρνηση δέχθηκε ότι οποιαδήποτε παραβίαση του δικαιώματος της προσφεύγουσας εταιρίας σχετικά με την παροχή πληροφοριών είχε ως θεμιτό στόχο την προστασία των δικαιωμάτων και της φήμης άλλων – ειδικά του δικαιώματος του Α.Χ. στην ιδιωτική ζωή του, όπως προστατεύεται υπό το Άρθρο 8 της Συνθήκης.

35. Σε σχέση με την αναγκαιότητα της φερόμενης παρέμβασης, η Κυβέρνηση τόνισε ότι και τα τρία βίντεο είχαν κινηματογραφηθεί με αθέμιτα μέσα, δηλαδή με κρυμμένη κάμερα, χωρίς τη συγκατάθεση και γνώση του Α.Χ. και κατά παράβαση της σχετικής νομοθεσίας. Επιπλέον, οι εικόνες και στα τρία βίντεο, καθώς και οι καταγραφείσες συζητήσεις του

Α.Χ. με δημοσιογράφους στο δεύτερο και τρίτο βίντεο, παραβίαζαν τον ποινικό κώδικα και συγκεκριμένα το Άρθρο 370Α § 2 του Ποινικού Κώδικα. Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα εταιρία γνώριζε ότι είχε παραβιάσει όλες τις ανωτέρω αναφερόμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας καταγράφοντας και εκπέμποντας τα εν λόγω βίντεο. Κατά την άποψη της κυβέρνησης, η προσφεύγουσα εταιρία δεν είχε προβάλλει κανένα επιχείρημα ως προς το γιατί η εκπομπή των βίντεο ήταν αναγκαία και γιατί δεν ήταν επαρκής η απλή μετάδοση των ειδήσεων χωρίς την προβολή των βίντεο που είχαν κινηματογραφηθεί κατά παράβαση των δικαιωμάτων του Α.Χ. για την εικόνα του. Τα βίντεο δεν είχαν συνεισφέρει στο δημόσιο διάλογο αλλά απλώς είχαν ικανοποιήσει την περιέργεια του κοινού και είχαν χρησιμοποιηθεί ως μέσο εξασφάλισης υψηλότερων ποσοστών τηλεθέασης για τις τηλεοπτικές εκπομπές, και αυτό δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως θεμιτός λόγος για να παραβιαστούν τα δικαιώματα του Α.Χ. στην εικόνα του. Εν όψει των ανωτέρω, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης – το οποίο έκρινε ότι η προσφεύγουσα εταιρία θα μπορούσε να είχε ανακοινώσει τις ειδήσεις αλλά να μην προβάλλει τα βίντεο, που ήταν η πηγή των ειδήσεων και κατά συνέπεια είχε επιβάλλει κυρώσεις στην προσφεύγουσα εταιρία – δεν είχε υποπέσει σε σφάλμα αλλά είχε επιτύχει μια δίκαιη ισορροπία μεταξύ των δικαιωμάτων που προστατεύονται υπό τα Άρθρα 8 και 10 της Συνθήκης. Αναφέροντας τη σχετική νομολογία του δικαστηρίου, (*Bédat κατά Ελβετίας* [GC], αρ. 56925/08 §§ 72-73, ΕΔΑΔ 2016), η Κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι η επιβληθείσα κύρωση αποτελούσε άσκηση της θετικής υποχρέωσης που εκπηγάξει από το Άρθρο 8 για αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων του Α.Χ. στην

εικόνα του. Επιπλέον, ήταν σύμφωνη με τη νομολογία του Δικαστηρίου ότι η ευρεία προστασία που απολάμβανε ο τύπος δεν σήμαινε ότι οι δημοσιογράφοι δεν ήταν υποχρεωμένοι να σέβονται την εθνική νομοθεσία και τον Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας. Η φερόμενη παρέμβαση είχε ικανοποιήσει μια πιεστική κοινωνική ανάγκη – δηλαδή ότι σε μια δημοκρατική κοινωνία ο διάλογος θα πρέπει να διεξάγεται χωρίς τη χρήση μέσων τα οποία είναι επιβλαβή για τη φήμη και εικόνα των ατόμων εκτός εάν αυτά τα μέσα συνεισφέρουν στο δημόσιο διάλογο.

36. Τέλος, αναφορικά με την αναλογικότητα της παρέμβασης, η Κυβέρνηση τόνισε ότι η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας είχε κρίνει ότι οι κυρώσεις ήταν αναλογικές καθώς ήταν ξεκάθαρο ότι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης είχε λάβει υπόψη του τη βαρύτητα της παράβασης, καθώς και τις κυρώσεις που είχαν επιβληθεί στο παρελθόν στην προσφεύγουσα εταιρία για παρόμοιες παραβάσεις. Επιπλέον, η εθνική νομοθεσία προέβλεπε και βαρύτερες κυρώσεις από αυτές που είχαν επιβληθεί στην προσφεύγουσα εταιρία.

25

2. Η αξιολόγηση του Δικαστηρίου

(α) Η ύπαρξη παρέμβασης

37. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι υπάρχει διαμάχη μεταξύ των διαδίκων ως προς το εάν η επιβολή στην προσφεύγουσα εταιρία του προστίμου και της υποχρέωσης προβολής του περιεχομένου της σχετικής απόφασης που επιβλήθηκε, αποτελούσε παρέμβαση στο δικαίωμα της στην ελευθερία της έκφρασης. Ειδικότερα, η Κυβέρνηση υποστήριξε ότι οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στην προσφεύγουσα εταιρία δεν παραβίαζαν το δικαίωμά της στην ελευθερία της έκφρασης καθώς δεν

σχετίζονταν με την εκπομπή των ειδήσεων – η πηγή των οποίων ήταν τα βίντεο που είχαν κινηματογραφηθεί με κρυφή κάμερα – αλλά η προβολή των ίδιων των βίντεο, που είχαν κινηματογραφηθεί με αθέμιτα μέσα.

38. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι κατά την πάγια κρίση του η ελευθερία της έκφρασης περιλαμβάνει την δημοσιοποίηση φωτογραφιών (*Von Hannover κατά Γερμανίας (αρ.2)* [GC], αρ. 40660/08, § 103, ΕΔΑΔ 2012). Ομοίως, η ελευθερία της έκφρασης έχει κριθεί ότι περιλαμβάνει την προβολή των βίντεο (βλ. *Haldimann και Λοιποί κατά Ελβετίας*, αρ. 21830/09 ΕΔΑΔ 2015). Επιπλέον σημειώνει ότι ούτε το Δικαστήριο ούτε και η εθνική νομοθεσία θα αντικαθιστούν τις απόψεις του με εκείνες του τύπου σχετικά με το ποιες τεχνικές ρεπορτάζ θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σε μια συγκεκριμένη υπόθεση. (βλ. *Jersild κατά Δανίας*, 23 Σεπτεμβρίου 1994, § 21, Σειρά Α, αρ. 298 και *Stoll κατά Ελβετίας* [GC], αρ. 69698/01, § 146, ΕΔΑΔ 2007-V). Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στην προσφεύγουσα εταιρία λόγω της εκπομπής των βίντεο αποτελούσαν παρέμβαση στο δικαίωμά της στην έκφραση.

39. Μια τέτοια παρέμβαση αποτελεί παραβίαση της Συνθήκης εκτός εάν ικανοποιεί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του Άρθρου 10. Το Δικαστήριο πρέπει κατά συνέπεια να καθορίσει εάν ήταν «προβλεπόμενο από το νόμο», εξυπηρετούσε έναν ή περισσότερους από τους θεμιτούς σκοπούς που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο, και εάν ήταν «αναγκαία σε μια δημοκρατική κοινωνία» για την επίτευξη αυτών των σκοπών.

(β) Προβλεπόμενο από το νόμο

40. Δεν έχει αμφισβητηθεί ότι η νομική βάση για την επιβολή των κυρώσεων στην προσφεύγουσα εταιρία ήταν το Άρθρο 15 § 2 του Συντάγματος, το Άρθρο 3 § 1(γ) του Νόμου 2328/1995, τα Άρθρα 7 και 9 του Κανονισμού 1/1991 και το Άρθρο 2 § 3 του Κανονισμού 2/1991 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, και το Άρθρο 2 (β) και (στ) του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας.

41. Το Δικαστήριο, ως εκ τούτου, συμπεραίνει ότι ήταν «προβλεπόμενο από το νόμο» υπό την έννοια της δεύτερης παραγράφου του Άρθρου 10 της Συνθήκης.

(γ) Θεμιτός σκοπός

42. Η Κυβέρνηση υποστήριξε ότι η επιβολή των κυρώσεων στην προσφεύγουσα εταιρία εξυπηρετούσε τον θεμιτό σκοπό της προστασίας της φήμης και των δικαιωμάτων των άλλων και συγκεκριμένα του Α.Χ. Η προσφεύγουσα εταιρία δεν αντέκρουσε αυτό το επιχείρημα.

43. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η εικόνα και φωνή του Α.Χ. καταγράφηκαν χωρίς τη γνώση του και στη συνέχεια προβλήθηκαν ενάντια στη θέλησή του σε τηλεοπτικό πρόγραμμα με υψηλά ποσοστά τηλεθέασης. Κατά συνέπεια θεωρεί ότι το συγκεκριμένο μέτρο εξυπηρετούσε τον σκοπό της προστασίας των δικαιωμάτων και υπόληψης των άλλων, και συγκεκριμένα του δικαίωμα του Α.Χ. στο σεβασμό της εικόνας, λεγομένων και υπόληψή του.

27

(δ) Αναγκαιότητα σε μια δημοκρατική κοινωνία

(i) γενικές αρχές

44. Οι γενικές αρχές που διέπουν την αξιολόγηση του εάν μια παρέμβαση στην άσκηση του δικαιώματος στην ελευθερία της

έκφρασης αποτελεί «αναγκαιότητα σε μια δημοκρατική κοινωνία» υπό την έννοια του Άρθρου 10 § 2 της Συνθήκης, είναι σταθερά εδραιωμένες στη νομολογία του Δικαστηρίου. Πρόσφατα επαναδιατυπώθηκαν στην υπόθεση *Pentikanen κατά Φινλανδίας* ([GC], αρ. 11882/10 §§ 87-91, ΕΔΑΔ 2015), *Bedat*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, §§ 48-54, και *Couderc and Hachette Filipacchi Associes κατά Γαλλίας* ([GC], αρ. 40454/07, §§ 82-93, ΕΔΑΔ 2015 (αποσπάσματα)).

45. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η ανάγκη επίτευξης μιας σωστής ισορροπίας μεταξύ των εμπλεκομένων συμφερόντων. Λόγω της άμεσης και συνεχούς επαφής τους με την πραγματικότητα της χώρας τους, τα Δικαστήρια μιας χώρας είναι σε καλύτερη θέση απ' ό τι ένα διεθνές δικαστήριο να καθορίσουν πως, σε μια δεδομένη στιγμή, μπορεί να επιτευχθεί η σωστή ισορροπία. Για το λόγο αυτό, αναφορικά με θέματα υπό το Άρθρο 10 της Συνθήκης, τα Συμβαλλόμενα Κράτη διαθέτουν μια διακριτική ευχέρεια στην αξιολόγηση της αναγκαιότητας και πλαισίου της παρέμβασης στην ελευθερία της έκφρασης που προστατεύεται από το παραπάνω Άρθρο ιδιαίτερα όταν πρέπει να επιτευχθεί μια ισορροπία μεταξύ αντικρουόμενων ιδιωτικών συμφερόντων (βλ. μεταξύ άλλων αρχών, *Palomo Sanchez και Λοιποί κατά Ισπανίας* [GC], αρ. 28955/06, 28957/06, 28959/06 και 28964/06, § 54, ΕΔΑΔ 2011). Ωστόσο, αυτή η διακριτική ευχέρεια συνδυάζεται στενά με την ευρωπαϊκή επίβλεψη, περιλαμβάνοντας τόσο τη νομοθεσία όσο και τις αποφάσεις που την εφαρμόζουν – ακόμη και εκείνες που εκδίδονται από ανεξάρτητο δικαστήριο. Κατά την άσκηση της λειτουργίας επίβλεψης, το έργο του Δικαστηρίου δεν είναι να αντικαταστήσει τα εθνικά δικαστήρια, αλλά να επανεξετάσει

την υπόθεση υπό ένα γενικότερο πρίσμα, για να διαπιστώσει εάν οι αποφάσεις που ελήφθησαν σύμφωνα με τη διακριτική τους ευχέρεια, είναι σύμφωνες με τις διατάξεις της Συνθήκης στις οποίες βασίσθηκαν. Εάν η ισορροπία που έχει επιτευχθεί από τις εθνικές δικαστικές αρχές δεν είναι ικανοποιητική, ιδιαίτερα επειδή η σπουδαιότητα ή το πλαίσιο ενός εκ των θεμελιωδών δικαιωμάτων δεν εξετάσθηκε κατάλληλα, τα όρια της διακριτικής ευχέρειας που εφαρμόσθηκε στις αποφάσεις των εθνικών δικαστηρίων θα είναι στενά (βλ. *Asku κατά Τουρκίας* [GC], αρ. 4149/04 και 41029/04 § 67, ΕΔΑΔ 2012). Στις περιπτώσεις ωστόσο που η προσπάθεια επίτευξης ισορροπίας μεταξύ δύο αντικρουόμενων δικαιωμάτων έγινε από τις εθνικές αρχές σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στη νομολογία του Δικαστηρίου, το Δικαστήριο θα ζητούσε ισχυρούς λόγους για να αντικαταστήσει τη γνώμη του με εκείνη των εθνικών δικαστηρίων (βλ. *Von Hannover* (αρ.2), όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, §§ 104-107 και *Couderc and Hachette Filipacchi Associes*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, §§ 90-92).

46. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι το αποτέλεσμα της προσφυγής δεν θα πρέπει, θεωρητικά, να διαφέρει ανάλογα με το εάν η προσφυγή υποβλήθηκε στο Δικαστήριο υπό το Άρθρο 8 της Συνθήκης από το πρόσωπο που ήταν αντικείμενο του ρεπορτάζ ειδήσεων, ή υπό το Άρθρο 10 από αυτόν που το δημοσιοποίησε. Πράγματι, επί της αρχής, αυτά τα δικαιώματα αξίζουν τον ίδιο σεβασμό (βλ. *Von Hannover* (αρ.2), όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 106). Κατά συνέπεια, το περιθώριο διακριτικής ευχέρειας θα πρέπει, θεωρητικά, να είναι το ίδιο και στις δύο περιπτώσεις.

47. Το Δικαστήριο αναγνώρισε, στο βαθμό που αντιστοιχεί στην παρούσα υπόθεση, τα ακόλουθα κριτήρια στο πλαίσιο της

εξισορρόπησης αντικρουόμενων δικαιωμάτων: την συνεισφορά σε διάλογο δημόσιου ενδιαφέροντος, το βαθμό στον οποίο το πρόσωπο που επηρεάζεται είναι ευρέως γνωστό, το αντικείμενο του ρεπορτάζ, τη μέθοδο λήψης των πληροφοριών και το αληθές των πληροφοριών, την προηγούμενη διαγωγή του προσώπου που αφορούν, το περιεχόμενο, μορφή και συνέπειες της δημοσιοποίησης, και τη βαρύτητα της επιβληθείσας κύρωσης (βλ. *Couderc aand Hachette Filippachi Associes*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 93, *Axel Springer AG κατά Γερμανίας* [GC], αρ. 39954/08, §§ 90-95, 7 Φεβρουαρίου 2012, και *Von Hannover* (αρ.2), όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, §§ 109-13).

48. Επιπλέον, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι γίνεται γενικά αποδεκτό ότι τα οπτικοακουστικά μέσα συχνά έχουν πολύ άμεσο και ισχυρότερο αποτέλεσμα απ' ότι τα έντυπα μέσα (βλ. *Jersild*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 31, και *Peck κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, αρ. 446447/98, § 62, ΕΔΑΔ 2003-I). Κατά συνέπεια, παρότι η ελευθερία της έκφρασης επεκτείνεται και στη δημοσίευση φωτογραφιών, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι εδώ πρόκειται για έναν τομέα στον οποίο η προστασία των δικαιωμάτων των άλλων λαμβάνει ιδιαίτερη σημασία, ειδικά όταν οι εικόνες περιέχουν πολύ προσωπικές και ιδιωτικές «πληροφορίες» για ένα άτομο ή όταν έχουν ληφθεί σε ιδιωτικό χώρο και μυστικά με τη χρήση κρυφών μέσων καταγραφής (βλ. *Von Hannover* (αρ.2), όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 59, *Hachette Filippachi Associes* (ICI PARIS) *κατά Γαλλίας*, αρ. 12268/03, §47, 23 Ιουλίου 2009, και *MNG Limited κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, αρ. 39401/04 §§ 143, 18 Ιανουαρίου 2011). Οι παράγοντες που σχετίζονται με την αξιολόγηση του που βρίσκεται η ισορροπία μεταξύ αντικρουόμενων

συμφερόντων περιλαμβάνει την πρόσθετη συνεισφορά που έχει η δημοσίευση των φωτογραφιών σ' ένα διάλογο δημόσιου ενδιαφέροντος, καθώς και το περιεχόμενο των φωτογραφιών (βλ. *Krone Vergal GmbH & Co. KG κατά Αυστρίας*, αρ. 34315, 26 Φεβρουαρίου 2002).

(ii) Εφαρμογή των παραπάνω αρχών στην παρούσα υπόθεση

α) Συνεισφορά του ρεπορτάζ σε διάλογο δημόσιου ενδιαφέροντος

49. Ένα αρχικό ουσιαστικό κριτήριο είναι η συνεισφορά ενός άρθρου στον τύπου σε διάλογο δημόσιου ενδιαφέροντος. Το Δικαστήριο έχει αναγνωρίσει στο παρελθόν την ύπαρξη αυτού του ενδιαφέροντος σε περιπτώσεις που η δημοσίευση αφορούσε πολιτικά θέματα ή εγκλήματα (βλ. *Alex Springer AG*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, §90, με περαιτέρω αναφορές).

50. Η προσφεύγουσα εταιρία υποστήριξε ότι τα βίντεο μεταδόθηκαν στο πλαίσιο δύο τηλεοπτικών εκπομπών αφιερωμένων στο κοινωνικό θέμα του τζόγου και είχαν συνεισφέρει στο δημόσιο διάλογο επί του θέματος αυτού, που αποτελούσε ένα ευρέως διαδεδομένο πρόβλημα στην Ελλάδα εκείνη τη χρονική στιγμή. Επιπλέον ισχυρίστηκε ότι τα βίντεο περιελάμβαναν πληροφορίες τη διαγωγή του Α.Χ., μέλους του Ελληνικού Κοινοβουλίου εκείνη τη χρονική στιγμή και επίσης Πρόεδρο της Διακομματικής Επιτροπής για τα ηλεκτρονικά τυχερά παιχνίδια, και ως εκ τούτου αφορούσαν ένα γενικό θέμα δημόσιου ενδιαφέροντος – δηλαδή τη συμπεριφορά ενός εκλεγμένου αντιπροσώπου. Η Κυβέρνηση ανέκρουσε το επιχείρημα ότι τα βίντεο θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στο διάλογο δημόσιου ενδιαφέροντος, προβάλλοντας τον ισχυρισμό

ότι απλώς εξυπηρετούσαν τον σκοπό εξασφάλισης υψηλότερων ποσοστών τηλεθέασης.

51. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι τόσο το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης όσο και το Συμβούλιο της Επικρατείας – εφαρμόζοντας τη σχετική νομοθεσία και αρχές, και αποδεχόμενα ότι οι ειδήσεις είχαν νόμιμα μεταδοθεί – αποδέχθηκε σιωπηρά ότι το αντικείμενο του ρεπορτάζ αφορούσε ένα θέμα δημόσιου ενδιαφέροντος. Επιπλέον, θεώρησαν ότι η προσφεύγουσα εταιρία δικαιούνταν να κάνει το ρεπορτάζ για το εν λόγω θέμα, αντικρούοντας μόνο το δικαίωμα της προσφεύγουσας εταιρίας να μεταδώσει τα προσβαλλόμενα βίντεο, επιπλέον των ειδήσεων (βλ. παράγραφο 14 ανωτέρω).

52. Το Δικαστήριο, αξιολογώντας το ρεπορτάζ ως σύνολο, καθώς και την ουσία των πληροφοριών που γνωστοποιούνται από αυτές, και έχοντας λάβει υπόψη του τις παρατηρήσεις των εθνικών αρχών (βλ. *Coudec and Hachette Filippachi Associés*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 105) συμφωνεί με την αξιολόγηση των εθνικών αρχών ως προς το εάν το ρεπορτάζ ήταν δημόσιου ενδιαφέροντος. Σημειώνει ειδικότερα ότι η ευρεία διάδοση του τζόγου αποτελούσε ένα θέμα σημαντικού δημόσιου ενδιαφέροντος. Ως προς το εάν το εν λόγω ρεπορτάζ συνεισέφερε στο δημόσιο διάλογο για το συγκεκριμένο θέμα (βλ. *Stoll*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 121, ΕΔΑΔ 2007-V) το Δικαστήριο παρατηρεί ότι το εν λόγω ρεπορτάζ δεν ήταν άνευ πολιτικής σημασίας. Ειδικότερα, θα μπορούσε να εγείρει το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης ως προς τη συμπεριφορά ενός εκλεγμένου αντιπροσώπου *vis-à-vis* του ηλεκτρονικού τζόγου, ο οποίος, επιπλέον, ήταν πρόεδρος μιας διακομματικής επιτροπής για τα ηλεκτρονικά τυχερά παιχνίδια.

β) Βαθμός δημοσιότητας του επηρεαζόμενου προσώπου και αντικειμένου του ρεπορτάζ

53. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι ο ρόλος ή η ιδιότητα του εμπλεκόμενου προσώπου και η φύση των δραστηριοτήτων που αποτελούσαν το αντικείμενο του ενημερωτικού ρεπορτάζ και/ή φωτογραφίας αποτελούν άλλο ένα σημαντικό κριτήριο που λαμβάνεται υπόψη (βλ. *Von Hannover* (αρ.2), όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 110, και *Axel Springer*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 91). Ο βαθμός στον οποίο ένα πρόσωπο διαθέτει δημόσιο προφίλ ή είναι γνωστό στο κοινό, επηρεάζει την προστασία που μπορεί να εφαρμοστεί στην ιδιωτική του ζωή. Έτσι, το Δικαστήριο έχει δεχτεί σε πολλές περιπτώσεις ότι το κοινό δικαιούται να ενημερώνεται για ορισμένους τομείς της ιδιωτικής ζωής των δημοσίων προσώπων (βλ. μεταξύ άλλων, *Karhuvaara and Iltalehti κατά Φινλανδίας*, αρ. 53678/00, § 45, ΕΔΑΔ 2004-X).

54. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, ακόμη και όταν ένα πρόσωπο είναι γνωστό στο γενικό κοινό, μπορεί να επικαλεστεί τη «θεμιτή προσδοκία» της προστασίας και σεβασμού της ιδιωτικής ζωής του (βλ. μεταξύ άλλων, *Von Hannover* (αρ.2), όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 97). Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι ένα άτομο ανήκει στην κατηγορία δημοσίων προσώπων δεν μπορεί με κανένα τρόπο, ακόμη και στην περίπτωση προσώπων που ασκούν δημόσια λειτουργήματα, να δώσει το δικαίωμα στα ΜΜΕ να παραβιάσουν τις επαγγελματικές και δεοντολογικές αρχές που πρέπει να διέπουν τις δραστηριότητές τους, ή να νομιμοποιεί την παραβίαση της ιδιωτικής ζωής τους (βλ. *Couderc and Hachette Filippachi Associés*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 122).

55. Στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο Α.Χ., ως μέλος του Κοινοβουλίου και πρόεδρος της διακομματικής επιτροπής για τα ηλεκτρονικά τυχερά παιχνίδια, ήταν αναμφισβήτητα ένα επιφανές δημόσιο πρόσωπο. Οι εθνικές αρχές όφειλαν κατά συνέπεια να έχουν εξετάσει το βαθμό στον οποίο η δημοσιότητά του και τα δημόσια αξιώματά του ήταν ικανά να επηρεάσουν την προστασία που μπορούσε να εφαρμοστεί στην ιδιωτική ζωή του (ο.π., § 124). Το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι εθνικές αρχές δεν εξέτασαν επαρκώς αυτό το σημείο. Πράγματι, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης στην απόφασή του δεν έκανε καμία αναφορά στα δημόσια αξιώματα του Α.Χ. παρά μόνο αναφέρθηκε στις σχετικές νομικές διατάξεις που προβλέπουν τη γενική προστασία του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής και το δικαίωμα του καθενός στην εικόνα του. Το Συμβούλιο της Επικρατείας ωστόσο, ανέφερε ότι μπορούσε να γίνει μια εξαίρεση στην αρχή της προστασίας της ιδιωτικής ζωής στην περίπτωση που τα δημοσιοποιούμενα γεγονότα μπορούσαν να εγείρουν έναν διάλογο λόγω της επίδρασής τους, υπό το φως του αξιώματος ή θέσης του εμπλεκόμενου προσώπου (βλ. παράγραφο 14 ανωτέρω), παρότι δεν κατέληξε σε κάποιο συμπέρασμα ως προς την προβολή των επίμαχων βίντεο. Ωστόσο, το Δικαστήριο θεωρεί ότι μπορεί να εξαχθεί από τα συμπεράσματα των εθνικών αρχών, δηλαδή ότι οι ειδήσεις των οποίων η πηγή ήταν τα βίντεο που είχαν καταγραφεί με κρυφή κάμερα μπορούσαν θεμιτά να προβληθούν, ότι οι εν λόγω αρχές έλαβαν υπόψη τους τα δημόσια αξιώματα του Α.Χ. (βλ. *Hannover κατά Γερμανίας* (αρ.3), Αρ. 8772/10, § 55 (19 Σεπτεμβρίου 2013)). Το Δικαστήριο κατά συνέπεια συμπεραίνει ότι αυτό το στοιχείο ελήφθη επαρκώς υπόψη από τις εθνικές

αρχές στην εκτίμηση της επίτευξης μιας ισορροπίας μεταξύ των αντικρουόμενων συμφερόντων.

56. Αναφορικά με το αντικείμενο του ρεπορτάζ, το Δικαστήριο σημειώνει ότι από τα επιχειρήματα των διαδίκων, καθώς και από τα πρακτικά της συνεδρίασης του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, όπου οι συνήγοροι της προσφεύγουσας εταιρίας παραδέχτηκαν ότι οι ρεπόρτερς είχαν χρησιμοποιήσει κρυφή κάμερα αφού είχαν λάβει συγκεκριμένες πληροφορίες, προκύπτει ότι το ρεπορτάζ επικεντρώθηκε στη συμπεριφορά του Α.Χ. και όχι σε γενική συζήτηση για τα ηλεκτρονικά τυχερά παιχνίδια (σε αντίθεση με *Haldimann and Others*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 60). Αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι και τα τρία βίντεο επικεντρώνονταν στη συμπεριφορά του Α.Χ. και στην αντίδρασή του στο πρώτο βίντεο, το οποίο τον έδειχνε να εισέρχεται σε κατάσταση ηλεκτρονικών τυχερών παιχνιδιών και να παίζει στα μηχανήματα. Τόσο το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης όσο και το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχθηκαν ότι το ρεπορτάζ σχετικά με τη συμπεριφορά του Α.Χ. θα μπορούσε θεμιτά να προβληθεί, ωστόσο, έκαναν μια διάκριση μεταξύ των ειδήσεων, των οποίων η πηγή ήταν τα βίντεο που καταγράφηκαν με κρυφή κάμερα, και της εκπομπής των ίδιων των βίντεο.

57. Το Δικαστήριο συμμερίζεται τη θέση των εθνικών αρχών. Αναφορικά με τη διάκριση μεταξύ του ρεπορτάζ από τη μία πλευρά και της εκπομπής των βίντεο από την άλλη πλευρά, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η νομολογία του αναγνωρίζει ότι η προστασία των δικαιωμάτων και της υπόληψης άλλων λαμβάνει ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο της δημοσίευσης φωτογραφιών που μπορεί να περιέχει πολύ προσωπικές πληροφορίες ή πληροφορίες ιδιωτικής φύσης (βλ. *Von Hannover* (αρ. 2), όπως

αναφέρθηκε ανωτέρω, § 103, και *Eerikäinen and Others*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 70). Οι ίδιες σκέψεις ισχύουν – και μάλιστα ακόμη περισσότερο – στην εκπομπή των βίντεο, καθώς τα οπτικοακουστικά μέσα έχουν ένα ακόμη πιο άμεσο και ισχυρό αποτέλεσμα απ’ ότι τα έντυπα μέσα (βλ. *Jersild*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 31). Κατά συνέπεια, ακόμη και όταν ληφθούν υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά της τηλεόρασης, δεν μπορεί να υπάρξει ένσταση ως προς τη διάκριση μεταξύ του ρεπορτάζ επί συγκεκριμένων ειδήσεων και της προβολής ενός βίντεο (βλ. *mutatis mutandis*, *MGN Limited κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, §§ 148-156, *Verlagsgruppe News GmbH and Bobi κατά Αυστρίας*, αρ. 59631/09, § 82, 4 Δεκεμβρίου 2012, και *Société de conception de presse et d’édition κατά Γαλλίας*, αρ. 4683/11, § 41, 25 Φεβρουαρίου 2016), παρότι αναμφισβήτητα η προβολή του βίντεο προσέθετε αξιοπιστία στα γεγονότα που παρουσιάζονταν στο ρεπορτάζ (βλ. *Couderc and Hachette Filippachi Associés*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 148).

γ. Προηγούμενη διαγωγή του εμπλεκόμενου προσώπου

58. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι ούτε τα εθνικά δικαστήρια ούτε οι διάδικοι σχολίασαν την προηγούμενη διαγωγή του Α.Χ. Δεδομένων των περιστάσεων της υπόθεσης, το Δικαστήριο θεωρεί ότι το υλικό της δικογραφίας δεν είναι αφ’ εαυτού επαρκές για να λάβει γνώση ή να εξετάσει την προηγούμενη διαγωγή του Α.Χ. σε σχέση με τα ΜΜΕ. Επιπλέον, το γεγονός και μόνο ότι ένα πρόσωπο συνεργάστηκε με τον τύπο σε προηγούμενες περιπτώσεις δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επιχείρημα για την στέρηση κάθε προστασίας από το πρόσωπο που συζητήθηκε σε ένα άρθρο (βλ. *Egeland and Hanseid κατά*

Norβηγίας, αρ. 34438/04, § 62, 16 Απριλίου 2009). Η φερόμενη ή πραγματική ανοχή ενός προσώπου σε σχέση με δημοσιεύσεις που αφορούν την ιδιωτική ζωή του δεν του στερεί κατ' ανάγκη το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα (βλ. *Couderc and Hachette Filippachi Associés*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 130).

δ) Συνθήκες υπό τις οποίες καταγράφηκε το βίντεο – Μέθοδος λήψης των πληροφοριών και της αξιοπιστίας του

59. Ο τρόπος με τον οποίο λήφθηκαν οι πληροφορίες και η αξιοπιστία τους αποτελούν επίσης σημαντικούς παράγοντες. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι η προστασία που προσφέρει το Άρθρο 10 της Συνθήκης σε δημοσιογράφους υπόκειται επίσης στη συνθήκη ότι ενεργούν με καλή πίστη ούτως ώστε να παρέχουν ακριβείς και αξιόπιστες πληροφορίες, σύμφωνα με τις αρχές της υπεύθυνης δημοσιογραφίας (βλ. *mutatis mutandis*, *Bladet Tromso and Stensaas κατά Νορβηγίας* [GC], όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 65, *Fressoz and Roire κατά Γαλλίας* [GC], αρ. 29183/95 § 54, ΕΔΑΔ 1999-I, *Kasabova κατά Βουλγαρίας*, αρ. 22385/03, §§ 61 και 63-68, 19 Απριλίου 2011, και *Times Newspapers Ltd κατά Ηνωμένου Βασιλείου* (αρ. 1 και 2), αρ. 3002/03 και 23676/03, § 42, ΕΔΑΔ 2009).

60. Ωστόσο, η αρχή της υπεύθυνης δημοσιογραφίας, ως μια επαγγελματική δραστηριότητα που απολαμβάνει την προστασία του Άρθρου 10 της Συνθήκης, δεν περιορίζεται στο περιεχόμενο των πληροφοριών που συλλέγονται και/ή διαδίδονται με δημοσιογραφικά μέσα. Η αρχή περιλαμβάνει επίσης, μεταξύ άλλων, τη νομιμότητα της συμπεριφοράς ενός δημοσιογράφου, συμπεριλαμβανομένης της δημόσιας διαδράσης του με τις αρχές κατά την άσκηση των

δημοσιογραφικών καθηκόντων του. Το γεγονός ότι ένας δημοσιογράφος έχει παραβιάσει το νόμο σε σχέση με τα ανωτέρω, αποτελεί ένα πολύ σχετικό αλλά όχι αποφασιστικό στοιχείο κατά την αξιολόγηση του ερωτήματος εάν ενήργησε ή όχι υπεύθυνα (βλ. *Pentikäinen*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 90).

61. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι οι δημοσιογράφοι που ασκούν την ελευθερία της έκφρασης αναλαμβάνουν «καθήκοντα και υποχρεώσεις» (βλ. *Stoll*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 102, και *Handyside κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, 7 Δεκεμβρίου 1976, § 49 τέλος, Σειρά Α, αρ. 24). Υπενθυμίζεται επίσης ότι η παράγραφος 2 του Άρθρου 10 δεν εγγυάται απολύτως απεριόριστη ελευθερία έκφρασης, ακόμη και σε σχέση με κάλυψη θεμάτων σοβαρού πολιτικού ενδιαφέροντος από τα ΜΜΕ. Ειδικότερα, και ανεξαρτήτως του ζωτικού ρόλου που διαδραματίζουν τα ΜΜΕ σε μια δημοκρατική κοινωνία, οι δημοσιογράφοι δεν μπορούν, κατ' αρχήν, να απαλλαχθούν από την υποχρέωσή τους να τηρούν το κοινό ποινικό δίκαιο λόγω του ότι, ως δημοσιογράφοι, το Άρθρο 10 τους παρέχει μια ισχυρή υπεράσπιση (βλ. μεταξύ άλλων αρχών, *mutatis mutandis*, *Stoll*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 102, *Bladet Tromsø and Stenaas*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 65, και *Monnat κατά Ελβετίας*, αρ. 73604/01, § ΕΔΑΔ 2006-Χ). Με άλλα λόγια, ένας δημοσιογράφος δεν μπορεί να απαιτήσει απόλυτη ασυλία από την ποινική ευθύνη για το μόνο λόγο ότι, σε αντίθεση με άλλα άτομα που ασκούν το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης, η εξεταζόμενη παραβίαση διαπράχθηκε κατά την τέλεση των δημοσιογραφικών του καθηκόντων (βλ. *Pentikäinen*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 91).

62. Επιστρέφοντας στις συνθήκες της παρούσας υπόθεσης, το Δικαστήριο παρατηρεί και οι δύο διάδικοι συμφώνησαν ουσιαστικά ότι η χρήση κρυφής κάμερας δεν απαγορεύεται πλήρως από το εθνικό δίκαιο, αλλά ότι θα μπορούσε να γίνει δεκτή, υπό αυστηρές συνθήκες. Δεν αμφισβητήθηκε από τους διαδίκους ότι σύμφωνα με το Άρθρο 9 §1 του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, η χρήση αυτής της τεχνικής επιτρεπόταν μόνο όπου υπήρχε υπερισχύον δημόσιο ενδιαφέρον στη διάδοση των σχετικών πληροφοριών, υπό τον όρο ότι η συλλογή των πληροφοριών δεν παραβίαζε την αξιοπρέπεια του προσώπου. Το Δικαστήριο έχει ήδη διαπιστώσει ότι το ρεπορτάζ αφορούσε ένα θέμα δημόσιου ενδιαφέροντος. Θεωρεί ότι αυτό που ήταν σημαντικό στο στάδιο αυτό είναι μια αξιολόγηση της διαγωγής των υπαλλήλων της προσφεύγουσας εταιρίας.

63. Προς αυτή την κατεύθυνση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι στο πρώτο βίντεο ο Α.Χ. κινηματογραφήθηκε να εισέρχεται σε κατάστημα ηλεκτρονικών τυχερών παιχνιδιών και να παίζει σε ηλεκτρονικά μηχανήματα. Κατά συνέπεια, οι υπάλληλοι της προσφεύγουσας εταιρίας κατέγραψαν το πρώτο βίντεο σε δημόσιο χώρο – δηλαδή σε χώρο προσβάσιμο σε όλους. Αντίθετα, το δεύτερο βίντεο κινηματογραφήθηκε σε άγνωστο χώρο και έδειχνε δημοσιογράφους της τηλεοπτικής εκπομπής να προβάλλουν το πρώτο βίντεο στον Α.Χ. Αναφορικά με το τρίτο βίντεο, το Δικαστήριο δεν διαθέτει επαρκή και λεπτομερή γνώση, εκτός από το ότι καταγράφηκε στο γραφείο του παρουσιαστή.

64. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι εθνικές αρχές αξιολόγησαν τη διαγωγή των δημοσιογράφων στο σύνολό της, επιβάλλοντας μια κύρωση στην προσφεύγουσα εταιρία και για τα τρία βίντεο.

Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, ωστόσο, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των περιστάσεων υπό τις οποίες καταγράφηκε το πρώτο βίντεο από τη μία πλευρά και των περιστάσεων υπό τις οποίες καταγράφηκαν το δεύτερο και τρίτο βίντεο από την άλλη πλευρά. Αναμφίβολα, η χρήση κρυφής κάμερας στην υπόθεση αυτή, εγείρει σημαντικά ζητήματα υπό τη σχετική ελληνική νομοθεσία σε σχέση και με τα τρία βίντεο. Ωστόσο, το γεγονός ότι το πρώτο βίντεο καταγράφηκε σε δημόσιο χώρο στον οποίο ο καθένας θα μπορούσε να βγάλει μια φωτογραφία ή – όπως στην παρούσα περίπτωση – να τραβήξει ένα βίντεο ενός μέλους του Κοινοβουλίου είναι ένας παράγοντας που έπρεπε να έχει ληφθεί υπόψη από τις εθνικές αρχές κατά την αξιολόγηση της διαγωγής των δημοσιογράφων. Το Δικαστήριο έχει κρίνει σε άλλες περιπτώσεις που εμπίπτουν στο πεδίο του Άρθρου 8, παρότι σε διαφορετικές συνθήκες, ότι σε περιπτώσεις που άτομα εν γνώσει τους ή σκόπιμα συμμετέχουν σε δραστηριότητες οι οποίες μπορούν να καταγραφούν ή γίνουν γνωστές δημοσίως, τότε οι εύλογες προσδοκίες ενός προσώπου ως προς την ιδιωτικότητα μπορεί να είναι ένας σημαντικός, αν και όχι απαραίτητα καθοριστικός, παράγοντας (βλ. *P.G. and J.H κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, αρ. 44787/98, § 57, ΕΔΑΔ 2001-ΙΧ).

40

65. Αντιθέτως, αναφορικά με το δεύτερο και τρίτο βίντεο, το Δικαστήριο θεωρεί ότι, υπό το φως της ξεκάθαρης θέσης υπό το ελληνικό ποινικό δίκαιο, ο Α.Χ. δικαιούνταν να προσδοκά στην ιδιωτικότητα καθώς εισέρχονταν σε ιδιωτικούς χώρους εν όψει της συζήτησης των καταγεγραμμένων περιστατικών και ότι οι συζητήσεις του δεν θα καταγραφούν χωρίς τη σαφή συγκατάθεσή του. Προς την κατεύθυνση αυτή, το Δικαστήριο

θεωρεί ότι οι δημοσιογράφοι της προσφεύγουσας εταιρίας δεν ενήργησαν καλόπιστα στις συναντήσεις τους με τον Α.Χ. ο οποίος εύλογα θα αισθανόταν ότι είχε εξαπατηθεί. Το Δικαστήριο σημειώνει επίσης ότι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης τόνισε ότι το δεύτερο και τρίτο βίντεο είχαν καταγραφεί από τους δημοσιογράφους με σκοπό την άσκηση πίεσης στον Α.Χ. και η προσφεύγουσα εταιρία δεν προέβαλε κάποιο επιχείρημα για να το αντικρούσει, εκτός του ότι ισχυρίσθηκε ότι η καταγραφή του Α.Χ. με κρυφή κάμερα ήταν αναγκαία, καθώς δεν έδινε ποτέ τη συγκατάθεσή του να καταγραφεί.

66. Επιπλέον, όπως τόνισε η Κυβέρνηση, οι δημοσιογράφοι που εργάζονταν στην προσφεύγουσα εταιρία παραβίασαν το ποινικό δίκαιο και ειδικότερα το Άρθρο 370Α § 2 του Ποινικού Κώδικα, το οποίο προστατεύει το απόρρητο των συζητήσεων. Κατά την κρίση του Δικαστηρίου, οι δημοσιογράφοι της τηλεοπτικής εκπομπής, ως επαγγελματίες, θα έπρεπε να γνωρίζουν τις σχετικές νομικές διατάξεις και θα έπρεπε να γνωρίζουν ότι παραβίαζαν όχι μόνο τους κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας αλλά και επίσης το ποινικό δίκαιο. Κατά συνέπεια, μια τέτοια παραβίαση μπορεί να θεωρηθεί μόνο ως σκόπιμη, ασχέτως της αξιοπιστίας των σχετιζόμενων πληροφοριών (που δεν αμφισβητήθηκε).

67. Το Δικαστήριο επίσης σημειώνει ότι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης βάσισε την απόφασή του στις ανωτέρω αναφερόμενες σκέψεις και κατά συνέπεια επέβαλε κυρώσεις στην προσφεύγουσα εταιρία για τη χρήση κρυφής κάμερας η οποία είχε ως αποτέλεσμα την παραβίαση του δικαιώματος του Α.Χ. στην εικόνα του. Από τα πρακτικά της συνεδρίασης προκύπτει επίσης ότι το Συμβούλιο έδωσε σημαντική βαρύτητα

στην «παγίδευση» του Α.Χ. (βλ. § 7 ανωτέρω). Οι ίδιες σκέψεις ισχύουν και για το Συμβούλιο της Επικρατείας το οποίο, χωρίς να αμφισβητεί το θεμιτό της προβολής των ειδήσεων, των οποίων η πηγή ήταν τα επίμαχα βίντεο, έκρινε ότι η προσφεύγουσα εταιρία είχε ενεργήσει κατά παράβαση του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας η οποία προέβλεπε τη χρήση άμεσων και θεμιτών μέσων κατά την άσκηση του δικαιώματος παροχής πληροφοριών (σύγκρινε με *Tierbefreier e.V. κατά Γερμανίας*, αρ. 45192/09, §§ 52-56, 16 Ιανουαρίου 2014). Το Συμβούλιο της Επικρατείας τόνισε ότι η προσφεύγουσα εταιρία δεν είχε προβάλλει επιχειρήματα ως προς το γιατί ήταν αναγκαία η προβολή των βίντεο που είχαν καταγραφεί χωρίς τη γνώση και συγκατάθεση του Α.Χ., Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, το συμπέρασμα των εθνικών αρχών ότι η προσφεύγουσα εταιρία ξεπέρασε τα όρια της υπεύθυνης δημοσιογραφίας δεν είναι αδικαιολόγητο τουλάχιστον στο βαθμό που αφορά το δεύτερο και τρίτο βίντεο. Προς αυτή την κατεύθυνση, το Δικαστήριο δίνει βαρύτητα στο γεγονός ότι στην προσφεύγουσα εταιρία είχαν επιβληθεί κυρώσεις για την ίδια παράβαση και στο παρελθόν. Ωστόσο, αναφορικά με το πρώτο βίντεο, το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι εθνικές αρχές δεν έλαβαν υπόψη τους στην αξιολόγησή τους το γεγονός ότι καταγράφηκε σε δημόσιο χώρο, στοιχείο το οποίο, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, υπονομεύει το θεμιτό της οποιασδήποτε προσδοκίας για ιδιωτικότητα μπορεί να είχε ο Α.Χ. όταν εισέρχονταν στο κατάστημα ηλεκτρονικών τυχερών παιχνιδιών.

68. Κατά συνέπεια, η παρούσα υπόθεση είναι διακριτή από εκείνη του *Haldimann and Others κατά Ελβετίας* (αρ. 21830/09, ΕΔΑΔ 2015), στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι

θα έπρεπε να αναγνωριστεί στους προσφεύγοντες το τεκμήριο της αμφιβολίας ως προς το εάν είχαν πρόθεση να ενεργήσουν κατά παράβαση των δεοντολογικών κανόνων που διέπουν το επάγγελμά τους. Στην περίπτωση εκείνη το Δικαστήριο έλαβε υπόψη του το γεγονός ότι οι προσφεύγοντες είχαν λάβει κάθε μέτρο για την προστασία της εικόνας του μεσάζοντα, καθιστώντας θολή (με πίζελ) την εικόνα του και αλλοιώνοντας τη φωνή του. Στην παρούσα υπόθεση, ωστόσο, είναι ξεκάθαρο ότι η προσφεύγουσα εταιρία δεν έκανε καμία προσπάθεια να αντισταθμίσει την εισβολή στη ιδιωτική ζωή του Α.Χ., αντιθέτως, η διαγωγή του ήταν το κεντρικό θέμα των βίντεο, ενώ η διαγωγή των δημοσιογράφων στην παρούσα υπόθεση δείχνει ότι η παραβίαση του Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας και του Ποινικού Κώδικα ήταν σκόπιμη.

69. Η υπόθεση είναι περαιτέρω διακριτή από την υπόθεση *Radio Twist a.s. κατά Σλοβακίας* (αρ. 62202/00 ΕΔΑΔ 2006-XV), στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 10 αφού έλαβε υπόψη του γεγονός ότι δεν ήταν ούτε η προσφεύγουσα εταιρία ούτε οι υπάλληλοί της υπεύθυνοι για την επίμαχη καταγραφή, η οποία είχε γίνει με αθέμιτα μέσα (ο.π., §§ 60, 62). Στην παρούσα υπόθεση ωστόσο, δεν αμφισβητήθηκε από τους διάδικους ότι οι υπάλληλοι της προσφεύγουσας εταιρίας χρησιμοποίησαν αθέμιτα μέσα με σκοπό να καταγράψουν τον Α.Χ. να παίζει σε μηχανήματα τυχερών παιχνιδιών και την αντίδρασή του στο περιεχόμενο του πρώτου βίντεο.

43

ε) Περιεχόμενο, μορφή και συνέπειες της εκπομπής

70. Αναφορικά με το περιεχόμενο και τη μορφή της εκπομπής, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το πρώτο βίντεο έδειχνε τον Α.Χ.

να εισέρχεται σε κατάσταση ηλεκτρονικών τυχερών παιχνιδιών και να παίζει σε δύο μηχανήματα. Το δεύτερο βίντεο έδειχνε μια συνάντηση μεταξύ του Α.Χ. και συνεργατών του παρουσιαστή της τηλεοπτικής εκπομπής «Ζούγκλα», Μ.Τ. κατά τη διάρκεια του οποίου το πρώτο βίντεο προβάλλονταν στον Α.Χ. Το τρίτο βίντεο αφορούσε μια συνάντηση μεταξύ του Α.Χ. και του Μ.Τ. στο γραφείο του τελευταίου. Το περιεχόμενο του δεύτερου και τρίτου βίντεο δεν έχει περιγραφεί με λεπτομέρειες στο Δικαστήριο από τους διαδίκους, ωστόσο, από τα λεγόμενα της προσφεύγουσας εταιρίας (που δεν έχουν αντικρουστεί από την Κυβέρνηση) φαίνεται ότι στις συναντήσεις που είχαν καταγραφεί στα εν λόγω βίντεο, ο Α.Χ. φαινόταν να προσπαθεί να πείσει τους δημοσιογράφους να παρουσιάσουν το πρώτο βίντεο ως ένα πείραμα που σχετιζόταν με τα κοινοβουλευτικά του καθήκοντα, και σε αντάλλαγμα προσφέρθηκε να κάνει μια ζωντανή εμφάνιση στην τηλεόραση.

44

71. Σε σχέση με τις συνέπειες της εκπομπής, δεν μπορεί να μην παρατηρήσει ότι σύμφωνα με την προσφεύγουσα εταιρία τα βίντεο είχαν ως αποτέλεσμα τη διαγραφή του Α.Χ. από την κοινοβουλευτική ομάδα του πολιτικού κόμματος με το οποίο είχε εκλεγεί βουλευτής. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, μια τέτοια συνέπεια μπορεί να θεωρηθεί μόνο ως σοβαρή και ως έχουσα άμεση επίπτωση στον Α.Χ.

στ) Η βαρύτητα των κυρώσεων

72. Τέλος, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η φύση και βαρύτητα οποιασδήποτε επιβαλλόμενης κύρωσης είναι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση της αναλογικότητας της παρέμβασης (βλ. μεταξύ άλλων αρχών, *Ceylan κατά Τουρκίας* [GC], αρ. 23556/94, § 37, ΕΔΑΔ 1999-

IV, και *Annen II κατά Γερμανίας* (dec.), αρ. 2373/07 και 2396/07, 30 Μαρτίου 2010).

73. Προς αυτή την κατεύθυνση, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης έλαβε υπόψη του τη βαρύτητα της παραβίασης, τον αριθμό των τηλεθεατών που παρακολούθησαν τις δύο τηλεοπτικές εκπομπές, το μέγεθος της επένδυσης που είχε κάνει η προσφεύγουσα εταιρία και το γεγονός ότι στην προσφεύγουσα εταιρία είχαν επανειλημμένα επιβληθεί κυρώσεις για την ίδια παραβίαση στο παρελθόν. Βάσει των ανωτέρω αναφερόμενων, επέβαλε στην προσφεύγουσα εταιρία τις σχετικές κυρώσεις, δηλ. πρόστιμο 100.000 Ευρώ για καθεμία από τις δύο τηλεοπτικές εκπομπές κατά τις οποίες προβλήθηκαν τα επίμαχα βίντεο και την υποχρέωση μετάδοσης του περιεχόμενου της απόφασης. Το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχθηκε τις σχετικές κυρώσεις θεωρώντας ότι πληρούσαν την αρχή της αναλογικότητας και ότι η έλλειψη συγκεκριμένων στοιχείων σχετικά με τον αριθμό των τηλεθεατών ή το μέγεθος της επένδυσης της προσφεύγουσας εταιρίας δεν επηρέαζε την αναλογικότητα των κυρώσεων. Περαιτέρω έλαβε υπόψη του το γεγονός ότι το Άρθρο 4 § 1 του Νόμου 2328/1995 προέβλεπε ακόμη αυστηρότερες ποινές (συμπεριλαμβανομένων προστίμων μέχρι και 1.467.351 Ευρώ και την προσωρινή αναστολή ή ακόμη και την επ' αόριστον διακοπή της μετάδοσης τηλεοπτικής εκπομπής) από αυτές που επιβλήθηκαν στην προσφεύγουσα εταιρία. Το Δικαστήριο περαιτέρω σημειώνει ότι οι κυρώσεις επιβλήθηκαν στην προσφεύγουσα εταιρία και όχι στους δημοσιογράφους οι οποίοι είχαν χρησιμοποιήσει την κρυφή κάμερα ή που φιλοξένησαν τις τηλεοπτικές εκπομπές.

74. Εν όψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο δέχεται ότι οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στην προσφεύγουσα εταιρία ήταν σχετικά επιεικείς, παρότι όχι ασήμαντες, και ότι ένας αριθμός παραγόντων ελήφθησαν υπόψη κατά την επιβολή τους, όπως η προηγούμενη διαγωγή της προσφεύγουσας εταιρίας σε σχέση με συναφή περιστατικά. Το Δικαστήριο θεωρεί επίσης ότι οι επιβληθείσες κυρώσεις δεν μπορεί να ειπωθεί ότι είχαν αποτρεπτικό χαρακτήρα στον τύπο που διενεργεί ρεπορτάζ για θέματα δημόσιου ενδιαφέροντος.

ζ) Συμπέρασμα

75. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι εθνικές αρχές αναγνώρισαν πλήρως ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχει μια σύγκρουση μεταξύ του δικαιώματος της παροχής πληροφοριών και του δικαιώματος των άλλων στην προστασία της ιδιωτικής ζωής τους και προσπάθησαν με προσοχή να ισορροπήσουν αυτά τα αντικρουόμενα δικαιώματα. Προς αυτή την κατεύθυνση, έδωσαν θεμελιώδη σημασία στον τρόπο λήψης των πληροφοριών και στα δημοσιογραφικά καθήκοντα της προσφεύγουσας εταιρίας. Βάσει των ανωτέρω, επέβαλαν τις σχετικές κυρώσεις στην προσφεύγουσα εταιρία.

76. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, τα συμπεράσματα αυτά δεν μπορεί να θεωρηθούν ως μη εύλογα ή ως βασιζόμενα σε παρανόηση των σχετικών γεγονότων αναφορικά με το δεύτερο και τρίτο βίντεο. Παρά τον λακωνικό τρόπο με τον οποίο εκφράστηκαν κάποια από αυτά, οι λόγοι που προβλήθηκαν από τα εθνικά δικαστήρια προς υποστήριξη των συμπερασμάτων τους ήταν σύμφωνοι με τις αρχές που προβλέπονται στη νομολογία του Δικαστηρίου. Ειδικότερα, οι εθνικές αρχές δέχθηκαν ότι οι ειδήσεις των οποίων η πηγή ήταν τα επίμαχα

βίντεο, είχαν θεμιτά μεταδοθεί αλλά έκριναν ότι τα βίντεο αποτελούσαν ουσιαστικά μια παρέμβαση στο δικαίωμα του Α.Χ. στην εικόνα του. Το συμπέρασμα αυτό ήταν σύμφωνο με τη νομολογία του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία, παρότι η ελευθερία της έκφρασης εκτείνεται στη δημοσίευση φωτογραφιών, αυτός είναι ένας τομέας στον οποίο η προστασία των δικαιωμάτων των άλλων λαμβάνει ιδιαίτερη σημασία, ειδικά όταν οι φωτογραφίες περιέχουν «πληροφορίες» πολύ προσωπικής και ιδιωτικής φύσης για ένα άτομο ή όταν έχουν ληφθεί σε ιδιωτικό χώρο και μέσω κρυφών μέσων καταγραφής. (βλ. *Von Hannover*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 59, *Hachette Filippachi Associés (ICI PARIS)*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 47, και *MGN Limited*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 143).

77. Εν όψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι υπό τις συνθήκες της παρούσας υπόθεσης, οι λόγοι που προβλήθηκαν από της ελληνικές αρχές ήταν «σχετικοί» και «επαρκείς» για να αιτιολογήσουν την παρέμβαση σε σχέση με το δεύτερο και τρίτο βίντεο. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι, παρότι οι γνώμες μπορεί να διαφέρουν στο αποτέλεσμα της απόφασης, στην περίπτωση που έγινε προσπάθεια εξισορρόπησης από τις εθνικές αρχές, το Δικαστήριο θα απαιτούσε ισχυρούς λόγους για να υποκαταστήσει την κρίση του με εκείνη των εθνικών δικαστηρίων (βλ. *Lillo-Stengerg and Soether κατά Νορβηγίας*, αρ. 13258/09 §§ 44, 16 Ιανουαρίου 2014, με αναφορές στην *Axel Springer AG*, § 88, και *Von Hannover (αρ. 2)*, § 107, αμφότερες αναφερόμενες ανωτέρω). Υπό τις περιστάσεις αυτές και λαμβάνοντας υπόψη το περιθώριο διακριτικής ευχέρειας που διαθέτουν τα εθνικά δικαστήρια κατά την εξισορρόπηση αντικρουόμενων συμφερόντων, το Δικαστήριο καταλήγει ότι δεν υπάρχουν

ισχυροί λόγοι για να υποκαταστήσει την κρίση του με εκείνη των εθνικών αρχών, και ότι κατά συνέπεια δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 10 της Συνθήκης σε σχέση με το δεύτερο και τρίτο βίντεο.

78. Αντιθέτως, αναφορικά με το πρώτο βίντεο, το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι εθνικές αρχές δεν έλαβαν υπόψη τους τις συνθήκες υπό τις οποίες λήφθηκε. Παρά το γεγονός ότι και αυτό είχε καταγραφεί με μυστική κάμερα, το Δικαστήριο αποδίδει μεγάλη σημασία στο γεγονός ότι η καταγραφή του δεν έγινε σε ιδιωτικό χώρο και ότι η παρέμβαση στα δικαιώματα του Α.Χ. υπό το Άρθρο 8 ήταν κατά συνέπεια σημαντικά λιγότερο σοβαρή. Ως εκ τούτου η γνώμη του Δικαστηρίου είναι ότι οι εθνικές αρχές θα έπρεπε να έχουν λάβει υπόψη στην εκτίμησή τους το γεγονός ότι ο Α.Χ. εισερχόμενος σε κατάστημα τυχερών παιχνιδιών, θα μπορούσε θεμιτά να προσδοκά ότι η συμπεριφορά του γινόταν αντικείμενο παρατήρησης και ότι θα μπορούσε ακόμη και να καταγραφεί με κάμερα, ειδικά εν όψει του γεγονότος ότι ήταν δημόσιο πρόσωπο.

48

79. Δεδομένων των ανωτέρω και παρά το περιθώριο διακριτικής ευχέρειας που διαθέτουν οι εθνικές αρχές, το Δικαστήριο κρίνει ότι κατά την εκτίμηση των συνθηκών, δεν επιτεύχθηκε εύλογη εξισορρόπηση της αναλογικότητας μεταξύ των μέτρων που περιορίζουν το δικαίωμα της προσφεύγουσας εταιρίας στην ελευθερία της έκφρασης, που της επιβλήθηκαν, και του θεμιτού σκοπού που επεδίωκε.

80. Το Δικαστήριο κατά συνέπεια καταλήγει ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 10 της Συνθήκης σε σχέση με το πρώτο βίντεο.

II . ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

81. Η προσφεύγουσα εταιρία ισχυρίσθηκε ότι η διάρκεια της διαδικασίας ενώπιων του Συμβουλίου της Επικρατείας ήταν υπερβολική, επικαλούμενη το Άρθρο 6, το οποίο, στα σχετικά μέρη του, έχει ως ακολούθως :

« Δικαίωμα στη χρηστή απονομή δικαιοσύνης... Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικαστεί... εντός λογικής προθεσμίας... υπό δικαστηρίου...»

A. Επί του Παραδεκτού της Υπόθεσης

82. Το Δικαστήριο σημειώνει κατ' αρχάς, ότι αυτός ο ισχυρισμός δεν είναι προδήλως αβάσιμος υπό την έννοια του Αρθρου 35 § 3 (α) της Συνθήκης. Περαιτέρω σημειώνει ότι δεν είναι απαράδεκτος για άλλους λόγους. Κατά συνέπεια πρέπει να κριθεί ως παραδεκτός.

49

B. Επί της Ουσίας της Υπόθεσης

1. Τα επιχειρήματα των διαδίκων

83. Η προσφεύγουσα εταιρία υποστήριξε ότι η διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν ήταν συμβατή με τη «λογική προθεσμία» που προβλέπεται στο Άρθρο 6 § 1 της Συνθήκης. Ειδικότερα, ισχυρίσθηκε ότι η διαδικασία είχε διαρκέσει επτά χρόνια από την ημερομηνία κατά την οποία κατατέθηκε η αίτηση ακύρωσης και ότι την ευθύνη για την καθυστέρηση είχαν οι αρχές.

84. Η Κυβέρνηση ισχυρίσθηκε ότι η διάρκεια της διαδικασίας δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως μη εύλογη λόγω της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, τη σοβαρότητα των θεμάτων που εξετάζονταν και τον αριθμό πρόσθετων παρεμβάσεων.

Επιπλέον, τόνισε ότι η εκδίκαση της υπόθεσης είχε αρχικά προγραμματισθεί ενώπιον του Τέταρτου Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, αλλά λόγω της σπουδαιότητας και πολυπλοκότητά της είχε παραπεμφθεί στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

(α) Υπολογισμός χρονικού διαστήματος

85. Το χρονικό διάστημα που πρέπει να ληφθεί υπόψη ξεκίνησε από τις 4 Απριλίου 2003 (ημερομηνία κατά την οποία η προσφεύγουσα εταιρία υπέβαλε την αίτηση για ακύρωση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας) και τελείωσε την 21^η Μαΐου 2010 (όταν κατέστη οριστική η απόφαση αρ. 1213/2010). Κατά συνέπεια, η επίμαχη διαδικασία διήρκεσε επτά χρόνια και δύο μήνες.

(β) Εκτίμηση του εύλογου της διάρκειας της διαδικασίας

86. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το εύλογο της διάρκειας της διαδικασίας πρέπει να εκτιμηθεί σύμφωνα με την πάγια νομολογία υπό το φως των συνθηκών της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των ακόλουθων κριτηρίων: πολυπλοκότητα της υπόθεσης, διαγωγή των αιτούντων και των σχετικών αρχών και το διακύβευμα σε σχέση με τους διαδίκους (βλ. μεταξύ πολλών άλλων αρχών, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αρ. 30979/96, § 43, ΕΔΑΔ 2000-VIII, *Lupeni Greek Catholic Parish and Others κατά Ρουμανίας* [GC], αρ. 76943/11, § 143, ΕΔΑΔ 2016 (αποσπάσματα), και *Βασίλειος Αθανασίου και Λοιποί κατά Ελλάδος*, αρ. 50973/08, 21 Δεκεμβρίου 2010).

87. Το Δικαστήριο εξέτασε σε πολλές περιπτώσεις υποθέσεις που εγείρουν ερωτήματα συναφή με τα επίμαχα στην παρούσα υπόθεση – δηλαδή τη διάρκεια των διοικητικών διαδικασιών –

και κατέληξε ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 6 § 1 (*Βασίλειος Αθανασίου και Λοιποί*, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, § 48, και υποθέσεις που αναφέρονται σε αυτή).

88. Ακόμη και εάν γίνει δεκτό το επιχείρημα της Κυβέρνησης ότι η υπόθεση παρουσίαζε μια πολυπλοκότητα και λόγω της σπουδαιότητάς της το Τέταρτο Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας την παρέπεμψε στην Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η διαδικασία διήρκεσε πάνω από επτά χρόνια στον ίδιο βαθμό δικαιοσύνης. Λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του επί του θέματος αυτού, το Δικαστήριο θεωρεί ο Κυβέρνηση δεν προέβαλε κάποιο γεγονός ή επιχείρημα που να αιτιολογεί ένα διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα υπόθεση. Κατά συνέπεια στην παρούσα υπόθεση, η διάρκεια της διαδικασίας ήταν υπερβολική.

89. Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 6 § 1 της Συνθήκης.

51

III. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 31 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

90. Το Άρθρο 41 της Συνθήκης προβλέπει :

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση».

A. Αποζημίωση

91. Η προσφεύγουσα εταιρία αξίωσε την καταβολή 200.000 Ευρώ ως χρηματική αποζημίωση, πόσο στο οποίο ανερχόταν το

πρόστιμο που της επιβλήθηκε από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Για το σκοπό αυτό κατέθεσε μια βεβαίωση που είχε συνταχθεί από τον Διευθύνοντα Σύμβουλό της, σύμφωνα με την οποία στις 13 Μαρτίου 2003, η προσφεύγουσα εταιρία κατέβαλε στις εθνικές αρχές το ποσό των 200.000 Ευρώ, ωστόσο το σχετικό αποδεικτικό στοιχείο της πληρωμής είχε υποστεί κάποιες φθορές κατά το πέρασμα του χρόνου. Επιπλέον, αξίωσε την καταβολή 50.000 Ευρώ ως αποζημίωση για ηθική βλάβη, ισχυριζόμενη ότι η υπερβολική διάρκεια των διαδικασιών σε εθνικό επίπεδο σε συνάρτηση με τις επιβληθείσες κυρώσεις είχαν γίνει γνωστά το κοινό και είχαν καλυφθεί ευρέως από τον τύπο, προκαλώντας έτσι ζημία στη φήμη της.

92. Η Κυβέρνηση θεώρησε ότι σε περίπτωση διαπίστωσης παραβίασης, μια τέτοια διαπίστωση θα αποτελούσε τη βάση για επαρκή αποζημίωση προς την προσφεύγουσα εταιρία. Επιπλέον η Κυβέρνηση αμφισβήτησε τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα εταιρία σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τη φερόμενη παραβίαση του Άρθρου 10 της Συνθήκης. Περαιτέρω ισχυρίσθηκε ότι η προσφεύγουσα εταιρία θα μπορούσε να είχε υποβάλλει μια αίτηση ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων για την αποζημίωση του ποσού που είχε καταβάλλει υπό τη μορφή προστίμου υπό το Άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου στον Αστικό Κώδικα ο οποίος διέπει τις αποζημιώσεις σε περιπτώσεις φερόμενων πράξεων ή παραλείψεων εκ μέρους του Κράτους. Σε κάθε περίπτωση, η Κυβέρνηση υπέβαλε βεβαιώσεις από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές που βεβαίωναν το γεγονός ότι η προσφεύγουσα εταιρία είχε καταβάλλει το ποσό των 100.000

Ευρώ και όχι των 200.000 Ευρώ όπως είχε εσφαλμένα υποστηρίξει.

93. Βάσει των εγγράφων που βρίσκονται στην κατοχή του, το Δικαστήριο δέχεται ότι η προσφεύγουσα εταιρία κατέβαλε μόνο 100.000 Ευρώ από το πρόστιμο που είχε επιβληθεί σε σχέση με τα τρία βίντεο. Το Δικαστήριο περαιτέρω παρατηρεί ότι, στην παρούσα υπόθεση, διαπίστωσε παραβίαση των δικαιωμάτων της προσφεύγουσας που προστατεύονται από το Άρθρο 10 της Συνθήκης μόνο σε σχέση με το πρώτο βίντεο. Εν όψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο κρίνει ότι υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της διαπιστωθείσας παραβίασης και μέρους της χρηματικής αποζημίωσης. Λαμβάνοντας υπόψη τα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του, το Δικαστήριο κρίνει εύλογη την επιδίκαση του ποσού των 33.000 Ευρώ υπέρ της προσφεύγουσας εταιρίας ως χρηματική αποζημίωση.

94. Επιπλέον, θεωρεί ότι η παραβίαση του Άρθρου 10 και 6 θα πρέπει να προκάλεσαν ζημία τη φήμη της προσφεύγουσας εταιρίας και παρατεταμένη αβεβαιότητα. Για το λόγο αυτό, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι μπορεί να επιδικάσει δίκαιη ικανοποίηση για ηθική βλάβη υπέρ μιας εμπορικής εταιρίας. Η «ηθική βλάβη» που υφίστανται αυτές οι εταιρίες μπορεί να περιλαμβάνει απόψεις που σε ένα μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό είναι «αντικειμενικές» ή «υποκειμενικές». Τέτοιες απόψεις που μπορούν να ληφθούν υπόψη περιλαμβάνουν τη φήμη της εταιρίας, την αβεβαιότητα στον προγραμματισμό και λήψη αποφάσεων, διαταραχή στη διοίκηση της εταιρίας (για τα οποία δεν υπάρχει ακριβής μέθοδος υπολογισμού των συνεπειών) και τέλος, αν και σε μικρότερο βαθμό, το άγχος και την ταλαιπωρία που προκαλούνται στα μέλη της διοίκησης (βλ.

Comingersoll S.A. κατά Πορτογαλίας [GC], αρ. 35382/97, § 35, ΕΔΑΔ 2000-IV).

95. Σε σχέση με όλα τα αποδεικτικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο, και κρίνοντας την υπόθεση σε δίκαιη βάση, όπως απαιτείται από το Άρθρο 41 της Συνθήκης, το Δικαστήριο επιδικάζει υπέρ της προσφεύγουσας εταιρίας το ποσό των 7.000 Ευρώ συν τυχόν υπολογιζόμενους φόρους επ' αυτού, ως αποζημίωση για ηθική βλάβη και απορρίπτει το υπόλοιπο της αξίωσης της προσφεύγουσας εταιρίας υπό αυτό τον τίτλο.

Β. Έξοδα και Δαπάνες

96. Η προσφεύγουσα εταιρία δεν αξίωσε αποζημίωση για έξοδα και δαπάνες. Κατά συνέπεια το Δικαστήριο δεν επιδικάζει κανένα ποσό υπό αυτόν τον τίτλο.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

97. Το Δικαστήριο θεωρεί σωστό το ύψος των τόκων υπερημερίας να βασισθεί στο ποσοστό του επιτοκίου οριακής χρηματοδότησης (marginal lending rate) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στο οποίο θα πρέπει να προστεθούν τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

54

ΓΙΑ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,
ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την αγωγή παραδεκτή,
2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 10 της Συνθήκης σε σχέση με το πρώτο βίντεο,
3. *Κρίνει* ότι δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 10 της Συνθήκης σε σχέση με το δεύτερο και τρίτο βίντεο,

4. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 6 της Συνθήκης,

5. *Αποφασίζει* ομόφωνα ότι

(α) ότι η εναγόμενη χώρα οφείλει να καταβάλλει στην προσφεύγουσα εταιρία, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία η παρούσα απόφαση καθίσταται οριστική σύμφωνα με το Άρθρο 44 § 2 της Συνθήκης, τα ακόλουθα ποσά:

(i) 33.000 Ευρώ (τριάντα τρεις χιλιάδες Ευρώ) ως χρηματική αποζημίωση,

(ii) 7.000 Ευρώ (επτά χιλιάδες Ευρώ) συν τυχόν υπολογιζόμενους επ' αυτού του ποσού φόρους, ως αποζημίωση για ηθική βλάβη,

(β) ότι μετά την πάροδο της ανωτέρω αναφερόμενης τρίμηνης προθεσμίας και μέχρι πλήρους εξόφλησης, απλός τόκος θα είναι πληρωτέος επί των ανωτέρω ποσών ανερχόμενος στο ποσοστό του επιτοκίου οριακής χρηματοδότησης (marginal lending rate) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, κατά το διάστημα υπερημερίας, συν τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

6. *Απορρίπτει* την αξίωση της προσφεύγουσας εταιρίας για δίκαιη ικανοποίηση κατά το υπόλοιπο μέρος της.

Συντάχθηκε στην αγγλική γλώσσα, και κοινοποιήθηκε γραπτώς την 22^α Φεβρουαρίου 2018, σύμφωνα με τον Κανόνα 77 §§ 2 και 3 των Κανόνων του Δικαστηρίου.

/Υπογραφή/

Abel Campos

Γραμματέας

/Υπογραφή/

Kristina Pardalos

Πρόεδρος

=====

Ακριβής μετάφραση από το αγγλικό πρωτότυπο έγγραφο.

Η μεταφράστρια Μαρία Βράνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

REPUBLIQUE HELLENIQUE, MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES

SERVICE DE TRADUCTION

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

TRANSLATION SERVICE